

FOLKE VIRKE

Maj - Juni - Juli 2015

Integration og værdiforståelse

www.folkevirke.dk

Viden til gavn og fornøjelse

3

Af Alma Bekturganova Andersen,
forkvinde for foreningen
»Verdens kvinder i Danmark«

Folkeoplysning for flygtninge

17

Af Michael Voss,
informationskonsulent,
Dansk Folkeoplysnings Samråd

Kulturmødet i folkeskolen - om forventninger og ønsker

8

Af Jeanne Bau-Madsen,
næstformand i Folkevirke

FOLKEVIRKE

Social, kulturel og politisk oplysning

Udgivet af oplysningsbevægelsen
FOLKEVIRKE

Oplag: 1.200 . ISSN 0015-5845

**Deadline for næste nummer:
15. juli 2015**

Bladet kan kun bestilles ved direkte henvendelse til:

Folkevirkes kontor

Niels Hemmingsens Gade 10, 3. sal
1153 København K
Tlf. 33 32 83 11
E-mail: folkevirke@folkevirke.dk
www.folkevirke.dk

Dette nummer koster i styksalg
kr. 50 + porto.

Særpris for klassesæt.

Bladabonnement kr. 210 + porto pr. år

Medlemskab kr. 400 pr. år

Beløbene kan indbetales på

Folkevirkes konto:

Reg.nr. 7031 . Kontonr. 1099538

Redaktion

Annemarie Balle (ansvarshavende)

Reventlowsgade 18, 4. sal tv

1651 København V

Tlf. 51 51 24 20

Forretningsudvalg

Formand: Annemarie Balle

Jeanne Bau-Madsen

Tove Katstrup

Ulla-Brita Gregersen

Ellis Grønvold

Karen Hallberg

Ulla Lunde Hansen

Tove Hinriksen

Mona Jensen

Sonja Feldt Pedersen

Britta Poulsen

Susanne Tarp

Tryk og layout

Aars Bogtryk & Offset, tlf. 98 62 17 11

E-mail: aarsbogtryk@aarsavis.dk

Layout: Louise Christensen

Genrefotos: www.colourbox.dk

FORENINGEN AF
DANSKE KULTUR-
TIDSSKRIFTER

Integration og værdiforståelse

»De skal ikke skifte religion eller spise noget andet. Det drejer sig ikke om frikadeller. Det drejer sig om at tilpasse sig det land, de er kommet til«.

Sådan lød en opsigtsvækkende udtalelse fra Hendes Majestæt Dronningen i et fødselsdagsinterview for en måneds tid siden. Hun tilføjede, at ændringerne i nydanskernes liv bl.a. kan være at få en uddannelse og løsne tøjlerne lidt.

Dermed blussede debatten om integration op. Det har været et aktuelt emne længe, og debatten kredser meget om, hvordan integrationen kan gøres bedre, og hvordan nye medborgere kan føle sig bedre tilpas i deres nye hjemland.

Der er desuden en konstant debat om de glidende overgange mellem integration og assimilation – og hvad det egentlig vil sige at være dansk. Om hvilke værdier, der skal stå vagt om, og hvad det vil sige at være dansk.

I dette temanummer af »Folkevirke« søger vi at indkredse problemstillingerne og giver ordet til den brede vifte af mennesker, som har integration som en del af deres hverdag – professionelt, politisk og personligt.

Folkevirke havde håbet, at alle politiske ordførere ville have taget imod tilbuddet om at komme med deres synspunkt, nu det debatteres så intenst på den politiske scene. Men der har desværre været »radiotavshed« fra alle undtagen Dansk Folkeparti. Enkelte havde endda lovet at bidrage, men sprang fra i sidste øjeblik. På den øvrige front er der – heldigvis – en bred opbakning, så »Folkevirke« også denne gang kan udsende et temablade, som afspejler hele paletten af synspunkter.

God læselyst!

Annemarie Balle

INDHOLD

Viden til gavn og fornøjelse	3
Kulturmødet i folkeskolen – om forventninger og ønsker	8
Vigtigt ikke at give plads til fordommene	12
Vi skal ikke lukke hvem som helst ind i Danmark	14
Politisk synspunkt: DF: Sats på assimilation	16
Folkeoplysning for flygtninge	17
Alle flygtninge burde have en ven	19
Danskhed og muslimificering	23
Folkevirkes landsmøde 2015: Internationale projekter inspirerer Folkevirkes folkeoplysende arbejde	25
Folkevirke får nyt æresmedlem	27
Kvindestemmer 2015: Stor og inspirerende dag med kunstneriske udtryk	28
Få foreningslivet til at blomstre	30
Kvinder i politik	32
Bedsteforældre/børnebørn-lejr 2015	33
Arrangementskalender 2015	34
Folkevirke på Folkemødet 2015: Forsvinder virkeligheden i Cyberspace?	36

Forsidefotos: Mathilde Bech.

Viden til gavn og fornøjelse

- om de mange udtalte forhold i det danske samfund, som gør integration svært

Af Alma
Bekturganova
Andersen,
forkvinde for
foreningen
»Verdens kvinder
i Danmark«

Det er tre kæmpe store udfordringer, som venter på enhver indvandrer i ethvert land:

- nyt sprog
- nye omgivelser
- egen sociale bagage

Hver af de tre udfordringer spiller en væsentlig rolle, og manglende succes i en af dem påvirker til hele situationen.

Om man bliver lykkelig i sit nye land eller ej?

Det svære sprog

Det er ikke en overdrivelse at sige, at alle indvandrere har meget komplicerede forhold til det danske sprog. Vi, der er kommet til landet i en relativt moden alder, skal regne med, at vi aldrig bliver færdige med at lære sproget.

Mange har den forestilling, at alle sprog er lige svære. Men nye undersøgelser viser, at udlændinge har en pointe, når de siger, at dansk er svært at lære. Antallet af lyde betyder meget for evnen til at lære et sprog. Sammenlignende undersøgelser af, hvor let man lærer forskellige sprog, viser en stabil sammenhæng mellem antallet af vokaler i et sprog og det tempo, hvori man lærer sproget.

Og dansk er formentlig et af de mest vokalrige sprog i verden. Det har 22 forskellige vokallyde og 17 konsonantlyde. Russisk nøjes med 10 vokallyde og 21 konsonantlyde. Der er kun tre vokallyde i arabisk! Men pyt med det. Som sagt skal vi indvandrere affinde os med forholdene.

Jeg kom til Danmark for 10 år siden for at blive gift med en dansker. Min mands vennekreds og hans familie mødte mig og min søn med åbne hjerter, og vi har aldrig følt os uvelkomne i Danmark. Mit første ord, som jeg lærte på dansk, var på sønderjysk. Jeg er rigtigt glad for at have en del af min familie i Sønderjylland. Jeg er kommet fra Kazakhstan. Vi kasakhere kan lide at have slægtninge i hele verden. Vi har en god joke om kasakhere. Den første kasakher, der var rejst ud i universet og kom tilbage til Jorden, blev spurgt: Hvorfor rejste du til universet, med hvilket mål? Så svarede han: For at finde nye slægtninge.

Dansk arbejdskultur

Alle i mine danske omgivelser giver hånd til mig. Så derfor tror jeg, at jeg godt kan klare mig i Danmark. Jeg har fået en akademisk stilling i VerdensKulturCentret. Alle mine danske kolleger fra min første arbejdsplads i Mellemfolkeligt Samvirke til VerdensKulturCentret sørgede for at hjælpe mig med at falde til kulturelt og socialt. Det er en afgørende faktor

for integration, hvad der er det første indtryk, som man får af sit nye land, hvilke mennesker – positive eller skeptiske – man møder. Jeg vil gerne være ærlig og må indrømme, at det ikke var nemt at begynde at arbejde på det danske arbejdsmarked. Arbejdskulturen, som jeg har båret med fra mine næsten 20 års arbejde i Kazakhstan, var præget meget af autokratisme og dels af patriarkalisme, og det passer ikke så godt til danske demokratiske traditioner.

Mange ting fungerer anderledes i mit hjemland. Det har taget et stykke tid, før jeg kunne regne ud, hvordan dansk arbejdskultur er skruet sammen. Der var mange stressede situationer. Jeg har grædt og nogle gange været hidsig og vred. Men jeg har altid fået hjælp fra mine danske venner, kolleger og familie.

Statsborgerskab i Danmark

Folketinget har fastsat en række betingelser, som personer, der søger om dansk statsborgerskab, skal opfylde for at blive danske statsborgere. Betingelserne vedrører:

- Afgivelse af erklæring om troskab og loyalitet.
- Afkald på hidtidigt statsborgerskab.
- Tidsubegrænset opholdstilladelse og bopæl i Danmark.
- Ophold.
- Kriminalitet.
- Gæld til det offentlige.
- Selvforsørgelse.
- Dansk kundskaber.
- Statsborgerskabsprøve (indfødsretsprøven).

Kilde: Danmarks Statistik

Flygtningestatus

1. Konventionsflygtninge eller k-flygtninge kaldes de flygtninge, som opfylder kravene i Geneve-konventionen fra 1951.
2. De facto flygtninge opfylder ikke Geneve-konventionen, men kan få politisk asyl, hvis man vurderer, at vedkommende er i fare ved en hjemsendelse.
3. Humanitære flygtninge er flygtninge som pga. f.eks. sygdom er for svage til at rejse hjem.
4. Kvoteflygtninge er FN-flygtninge, som bliver uddelt i kvoter til de forskellige lande. Det drejer sig om ca. 500 om året for Danmarks vedkommende.

Kilde: Wikipedia

Lige i øjeblikket skriver jeg på en bog, hvor jeg vil fortælle, hvordan jeg opfatter danskerne og dansk arbejdskultur. Formålet er at belyse nogle af de kulturelle udfordringer på arbejdspladsen, som møder ansatte med en anden etnisk baggrund. Hvordan uskrevne regler – både på det danske arbejdsmarked og fra ens egen kultur – kan gøre det vanskeligt at fastholde jobbet eller skabe et skel mellem danskere og indvandrere. Min drøm med bogen er at skabe et værktøj, der giver læserne en følelsesmæssig oplevelse og en mulighed for at tænke over og reagere på de uskrevne regler og normer, den kulturelle mangfoldighed samt den diskrimination, som findes på arbejdspladser og andre steder i det offentlige liv. Den skal blive en del af min bagage, som jeg tager med mig på den videre rejse, og ikke en klods om benet.

Dansk mødekultur

Da jeg indtrådte på det danske arbejdsmarked, irriterede det mig

lige fra starten, at møder efter min mening strækker sig over for lang tid, og at alle møder indledes med banale og meningsløse spørgsmål. Det tog et stykke tid, før jeg lærte at forstå og værdsætte betydningen af de møder, som mange udlændinge gør sig lystige over, når de for første gang kommer ud på det danske arbejdsmarked.

Vores problem er, at vi ikke forstår, at arbejdslivet i Danmark styres af aftaler mellem medarbejderne og ikke af ordrer og direktiver fra ledelsen.

En anden vanskelighed, vi indvandrere har med den slags møder, er, at vi måske nok kan forstå, at vigtige spørgsmål tages op i et samlet forum, men vi forventer, at lederen til sidst samler op og siger, hvad der er rigtigt, og hvad der er forkert. Det sker imidlertid langt fra altid. Eller rettere, det sker meget sjældent. Det almindelige er, at der efter et møde rundsendes et referat, som samtidig fungerer som handlingsplan. Det fremgår ikke af referatet, hvem der har sagt hvad, og hvem der kom med det ene eller det andet forslag. Det konstateres blot hvilke forslag, der blev fremsat. Og så rammes vi udlændinge af det næste chok: Hvordan skal opgaverne udføres?

Der er jo ingen nøjagtige anvisninger. Danskerne er vant til, at enhver gør det, han/hun finder nødvendigt ud fra, hvordan han/hun ser situationen. Der findes ikke én enkelt rig-

tig løsning, ikke en generel skabelon. Der kan være forskellige veje til at løse opgaven. Der var ingen, som lige fra begyndelsen af min praktik og jobbet fortalte mig, at jeg ikke ville få tildelt mine arbejdsopgaver, men at jeg skulle deltage i møderne, og at det netop er der, at alting besluttet og afklares. Der var ingen, der fortalte mig det, fordi det er helt naturligt for danskere. De ved og forstår ikke, hvordan systemet fungerer i de lande, hvor der ikke er nogen tillid til medarbejderne, og hvor alting foregår under streng kontrol og frygt for straf.

Læringskultur

Jeg voksede op i en fejlfindekultur, som ikke findes i Danmark. Jeg sætter stor pris på den danske læringskultur, hvor fejl accepteres som et menneskeligt vilkår. Den slags læringskultur giver selvtilid, og man undgår at skabe frygt for at lave fejl. Det har jeg mærket mange gange på min egen krop. Når du selv opdager dine fejl, så er der et potentiale til forbedring og udvikling. Jeg er blevet overbevist mange gange her på min danske arbejdsplads om, at en læringskultur har haft en meget positiv ef-

fekt på min trivsel og faglighed. Fra mine år i Sovjetunionen har jeg en masse eksempler på, at mennesker i frygt for at blive straffet for deres fejl ikke tænkte på, hvordan de skulle rette dem, men i stedet brugte deres ressourcer på at skjule dem. I min fortids fejlfindingskultur fik hvert eneste kritiske forhold tilskrevet »en skyldig«, så motivationen til at reflektere over og forandre sin egen praksis var meget lille for dem, der ikke var »skyldige«.

Vi blev faktisk aldrig motiveret til at tage et fælles ansvar for en fejl og et fælles ansvar for at minimere risikoen for gentagelser! Det gør mine danske kolleger. Og det er desværre det, som ikke er nemt for mig.

Det er svært for mig at undlade at korrigerer andre. Er det ikke nemt at påpege, hvilken fejl der er begået for at undgå, at han eller hun gør det igen? – det synes jeg tit. Det er nemt for mig, men ikke for dem, som er vokset op i en anden kultur.

Så hvordan kan vi få en balance? Jeg vil ikke begå den samme dumme fejl mange gange, uden at mine danske kolleger siger noget til mig.

Jeg er åben for at høre direkte, hvad der er galt med min opgave. Men jeg vil heller ikke sære mine arbejdskammerater med mine venner om at tale om fejl.

Med tiden har jeg forstået, at danskere selvfølgelig også snakker om fejl. Men de gør det på deres egen måde. Først og fremmest må man huske, at »danskere er verdensmestre i at snakke indirekte«,

og at de også er temmelig konflikt-sky. Hvis din kollega spørger dig: »Hvordan kan vi gøre det anderledes næste gang?« – så er det muligvis hans måde at pege på din fejl. Det er altid meget svært at afgøre om de vaner, man har tillagt sig i sin hidtidige tilværelse, er gode eller dårlige. Hvad skulle der for eksempel være dårligt ved altid at stræbe efter at gøre sit arbejde godt?

Ikke desto mindre kender jeg mange historier, hvor mine bekendte og venner har haft svært ved at få eller fastholde et arbejde netop på grund af deres stræben efter at gøre arbejdet bedre end andre. Tænk bare på, at børnene i det danske skolesystem først begynder at få karakterer fra 7. klasse. I de autoritære lande, som mine venner og jeg er kommet fra, bliver børnene bedømt med karakterer lige fra 1. klasse. Dermed skabes der lige fra 1. klasse en rangorden – hvem er bedre, og hvem er dårligere?

Både lærerne, forældrene og børnene selv følger nøje med i denne

rangorden. Det vil sige, at børnene lige fra allerførste skoledag bliver vænnet til at konkurrere med hinanden, at kæmpe for de bedste karakterer. Og denne konkurrencementalitet har vi allesammen taget med os til det danske arbejdsmarked, hvor det er lige før, at det vigtigste kriterium er, at man kan have det godt med hinanden.

Hygge sig.

Efter at have jokket i det samme spinatbed adskillige gange, har jeg efterhånden indset, at for danskerne er processen vigtigere end resultatet. Selv er jeg jo vokset op i et samfund, hvor man ikke skyr nogen ofre på vej mod resultatet. Hvor man ikke kan lave omelet uden at slå æg i stykker. Hvor målet helliger midlet.

Dansk hygge

Man kunne fortsætte rækken af aforismer, som alle henviser til noget, som er uacceptabelt for danskerne. Det at man i processen kan skændes, blive vrede på hinanden, men hvis man når resul-

tatet, så er alle skænderier og uenigheder glemt. Og tænk sig – så ender jeg i et miljø, hvor det grundlæggende princip i alt, hvad der foregår, er at hygge. Dette ord kan ikke oversættes til russisk med et enkelt ord.

I Danmark er det slet ikke vigtigt at notere sig, hvem der hvornår og i hvilket omfang er kommet med det ene eller det andet forslag. Jeg har ellers været vant til det stik modsatte: Jeg har altid arbejdet i en atmosfære, hvor det individuelle bidrag blev fremhævet. Det var den personlige indsats, der lå til grund for fastlæggelsen af lønnen og udbetaling af bonusser.

Netop fordi resultater i Danmark opnås ved en fælles indsats, så har jeg lagt mærke til, at det regnes for utrolig dårlig tone at tale larmende om sine succeser, at prale, at fremhæve sig selv og at bruge alt for spidse albuer overfor kollegerne i forsøget på at kravle op ad karrierestigen.

En sådan opførsel ville være alt for iøjnefaldende og irriterende for de sindige danskere og ville helt sikkert give bagslag.

De første år savnede jeg inderligt at blive rost, eller at mine resultater blev fremhævet. Det første stykke tid troede jeg, at jeg var dårlig til mit arbejde og derfor ikke blev lagt mærke til. Der gik nogen tid, før jeg opdagede, at andre heller ikke blev fremhævet, og at man her prin-

cipielt ikke giver komplimenter. Senere har jeg flere gange fået bekræftet min iagttagelse om, at danskere ikke bryder sig om komplimenter og ikke kan finde ud af at give dem. Mange russisktalende, som får arbejde i Danmark, bestræber sig fra første dag på at bevise overfor ledelsen og kollegerne, hvor dygtige de er til arbejdet, hvor flittige de er, og at de er villige til at arbejde over for at nå endnu mere.

Dette er en helt almindelig måde, som arbejdsrelationer er opbygget på i det postsovjetske område. For danskerne er det derimod skræmmende og kan endog føre til negative reaktioner. Hvis en nyansat konstant arbejder over, hvilket signal sender han/hun så på denne måde til sine kolleger? Slet ikke det han/hun håber, altså: Se, hvor godt jeg passer mit arbejde, jeg laver mere end de andre, jeg fortjener en bonus eller en forfremmelse.

Nej!

Danskerne vil snarere tænke det modsatte, at her har vi en person, der ikke kan finde ud af at samarbejde, ikke kan inddrage andre i løsningen af fælles opgaver eller ikke har tillid til sine kolleger.

Dansk teamarbejde

Arbejdet i et dansk team forudsætter nogle

sociale færdigheder, som ikke er blevet udviklet i det undervisningssystem, som mange indvandrere er formet af. For mange af os er gruppearbejde et fænomen, som vi kun har kendskab til på anden hånd.

Evnen til at arbejde sammen som en gruppe er ikke med i den sociale bagage, vi bringer med os til det land, hvor det ikke er et fænomen, men dagligdags rutine. Her i Danmark løser alle lige fra børnehaven og de mindste klasser forskellige opgaver sammen.

Ordet fællesskab er et af de mest brugte i det danske sprog. På gymnasier og højere læreanstalter er det almindeligt, at de studerende afleverer opgaver som en gruppe, og alle får samme karakter som resten af gruppen.

Gruppearbejde fremmer evnen til samarbejde og kommunikation, man lærer at træffe selvstændige beslutninger og at kontrollere hinanden. Læringsprocessen er opbygget som en søgende, udforskende aktivitet, som involverer meningsudvekslinger og diskussioner.

Læring i grupper understøtter udviklingen af væsentlige sociale relationer mellem deltagerne. Netop i en gruppe lærer man refleksion, altså evnen til se på sig selv og sin indsats udefra, forstå hvad man selv laver, hvorfor og med hvilket formål, man

gør og siger det ene eller det andet og herudfra bedømme sine handlinger.

Står det til mig, skal emnet »gruppearbejde« indgå i det integrationsprogram, som nyttilkomne har pligt til at følge. Det skal hjælpe dem til bedre at forstå samarbejds- og kommunikationskulturen på arbejdspladsen.

At tage ansvar

Forpligtelsen til at tage hånd om sig selv har dybe rødder i dansk kultur og er svær at forklare en tilflytter. For danskerne er det i den grad en selvfølge, så de ikke selv forstår, hvordan dette er blevet indpodet i dem af både Grundtvigs værker, den protestantiske tro og Kierkegaards filosofi.

Medaljen har i øvrigt også en bagside. Efter min mening har danskerne en meget svag forståelse for og forestilling om, hvordan de kan hjælpe indvandrere. Uanset hvor stort et ønske de har om at hjælpe, så er der en masse vigtige informationer, de ikke fortæller om. Muligvis fordi de tror, at personen ved det hele i forvejen, muligvis fordi de mener, at det er op til personen selv at finde ud af det.

Det var f.eks. et kulturchok for mig at opdage, at det er mit eget ansvar at finde en praktikplads. Jeg ventede på, at min jobkonsulent skulle anvise mig en praktik-

plads og fortælle mig, hvad jeg skulle lave der og hvordan. Jeg har lært, at en konsulent i Danmark ikke påtager sig ansvaret for at beslutte noget på mine vegne. Han skal hjælpe mig til større indsigt i mig selv, i mine ønsker og muligheder, men jeg var vant til at andre altid besluttede alting for mig. Sådan blev vi opdraget i skolen, og sådan bliver vi principielt også opdraget i familien. Den voksne ved bedre, hvad barnet har behov for. Læreren ved bedre, hvordan der skal undervises. Skolevæsenet ved bedst, hvad eleverne har brug for at lære og trækker derfor detaljerede læreplaner ned over hovedet på under-

viserne. Lægen ved bedst, hvor det skal gøre ondt hos patienten og kunne aldrig finde på at rådføre sig med den syge om behandlingen.

I sovjetisk tid vidste staten bedst, hvor de unge specialister skulle arbejde og sendte derfor de nyuddannede derhen, hvor staten fandt det nødvendigt. På den måde kunne en nyuddannet fra en læreanstalt i Moskva fx være tvunget til at arbejde i det fjerne Usbekistan. Det er meget vigtigt, at vi alle både danskere og os indvandrere selv kan forstå, hvad der kan stå i vejen for, at vi lærer hinanden at kende. Selv i de tilfælde hvor alle er parate til det.

TEAM
ARBEJDE

FÆLLESSKAB

Legalt ophold i Danmark

I 2014 har 72.339 fået mulighed for legalt ophold i Danmark enten i form af et EU/EØS-opholdsbevis eller i form af en opholdstilladelse. Dette er det højeste niveau siden opgørelsens start i 1984.

EØS er en forkortelse for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde. Det består kort sagt af EU landene med kolonier og de associerede lande.

Kilde: Danmarks Statistik

ANSVAR

Kulturmødet i folkeskolen

- om forventninger og ønsker

AfJeanne
Bau-Madsen,
næstformand
i Folkevirke

I samtalen om en god integration er påstanden ofte, at den begynder i folkeskolen. Skolen har ansvaret for ikke bare at give eleverne en god faglig uddannelse, men også at udvikle dem som mennesker – til at gøre eleverne til aktive borgere i et demokratisk samfund. Folkeskolen er det sted, børnene kommer hver dag i 10 år. Flygtningebørn og børn, der søger opholdstilladelse, skal modtage undervisning senest tre uger efter, de er kommet til landet. Ligeegyldig hvor eller hvordan børnene modtager undervisning, gælder Folkeskoleloven, som starter således:

§ 1. Folkeskolen skal i samarbejde med forældrene give eleverne kundskaber og færdigheder, der: forbereder dem til videre uddannelse og giver dem lyst til at lære mere, gør dem fortrolige med dansk kultur og historie, giver dem forståelse for andre lande og kulturer, bidrager til deres forståelse for menneskets samspil med naturen og fremmer den enkelte elevs alsidige udvikling.

Stk. 2. Folkeskolen skal udvikle arbejdsmetoder og skabe rammer for oplevelse, fordybelse og virkelyst, så eleverne udvikler erkendelse og fantasi og får tillid til egne muligheder og baggrund for at tage stilling og handle.

Stk. 3. Folkeskolen skal forberede eleverne til deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre. Skolens virke skal derfor være præget af åndsfrihed, ligeværd og demokrati.

Allerede i første linje af loven står der, at forældrene skal samarbejde med skolen. Når vi taler om flygtninge og indvandrere, der kommer fra tredjeverdenslande, vil dette være meget fremmed. Disse forældre vil være vant til, at det er uopdragent at blande sig i lærerens arbejde, som er at give eleverne en faglig viden. Hvis man blander sig i det, virker det, som om man sætter spørgsmål ved lærerens dygtighed.

Hvis forældrene bliver kaldt op på skolen, er det flovt, og det bliver taget som en anklage om, at man ikke kan opdrage sine egne børn.

Dansk kultur og historie

I næste linje af § 1 står der, at eleverne skal blive »fortrolige med dansk kultur og historie«. Det kan alle vel være enige i, er en god idé. Det er nødvendigt og gavnligt at

kende majoritetens kultur, når man bosætter sig i et fremmed land. I skolen bliver eleverne undervist i historie, men ikke kun danmarkshistorie. Man skal nå hele verdenshistorien på de få timer, der er til rådighed gennem skoleforløbet.

Der er intet fag i folkeskolen, der hedder kultur. Den danske kultur må eleverne tilegne sig som uformel og tilfældig læring. Denne indlæring er naturligvis afhængig af, hvor meget af den danske kultur eleven møder i dagligdagen. En tommelfingerregel siger, at hvis der er over en tredjedel elever af anden etnisk baggrund end dansk i en skoleklasse, vil undervisningen blive præget af det. Hvis eleverne desuden bor i et kvarter med en overvejende del af flygtninge og indvandrere, er det ikke meget, eleven lærer om dansk kultur i sin dagligdag. Sideløbende hermed har man i de fleste familier travlt med at holde fast i hjemlandets kultur. Alt dette kan være svært at rumme for en skoleelev med anden etnisk baggrund end dansk.

Oplevelser og viden

Stk. 2 siger, at skolen skal skabe rammer for oplevelse. Som før nævnt, mener mange forældre, at skolen skal give deres børn en faglig viden. Disse forældre står helt uforstående over for en tur i skoven, opførelse af et teaterstykke eller andre arrangementer, der ikke indebærer en faglig, målbar viden.

Hele stk. 3 handler om at opdrage eleverne til nyttige og deltagende

samfundsborgere i et demokrati. Desuden ønsker man med denne lov at opdrage eleverne til at erhverve sig en demokratisk livsform. Også her må eleverne balancere på en knivsæg! Hvis familien kommer fra et diktatur, er alle de nævnte begreber nogle, man skal lære – både barnet og de voksne. Ligeberettigelse mellem kønnene, ligeværd overfor gamle fjender og religioner, medansvar og pligter i samfundet vil ikke altid være til stede i hjemmet, men i skolen bliver det påtalt, hvis man ikke opfører sig efter de regler, som skolen sætter op for at overholde denne del af skoleloven.

Nødvendig forskelsbehandling

Således viser det sig, at allerede i formålsparagraffen for den danske folkeskole er der en mængde faldgruber for familierne. Selv om man har boet i Danmark i mange år og i flere generationer, vil der være punkter i denne lov, som stadig er vanskelige at opfylde. Vi ser det i avisen, i statistikkerne og møder det i uddannelsessystemet.

Karakterer i afgangsklasser

Ikke-vestlige efterkommeres karakterer ved folkeskolens afgangsprøve ligger i gennemsnit halvandet point lavere end for børn med dansk oprindelse. For drenge og piger med dansk oprindelse var gennemsnittet 6,4 og 7,0, mens de tilsvarende gennemsnit for de ikke-vestlige efterkommere var 5,0 og 5,4. Opgørelsen er lavet for perioden 2009-2013 og omfatter karakterer i de bundne prøvfag ved folkeskolens afgangsprøve – dvs. dansk, matematik, engelsk og fysik/kemi.

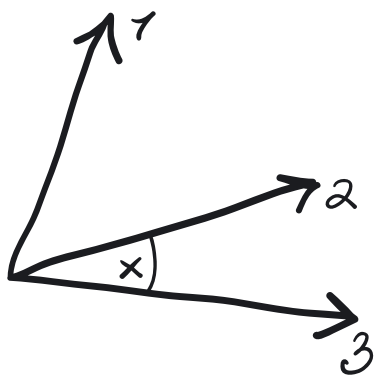
Kilde: Danmarks Statistik

Det, der er blevet gjort hidtil, er ikke nok!

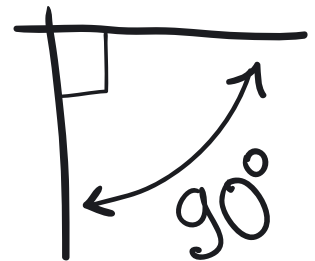
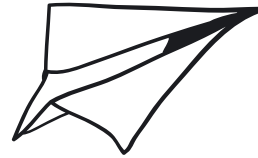
Det er nødvendigt, at folkeskolen giver disse elever og deres forældre en positiv forskelsbehandling. Dette kan føles forkert for en skolelærer, der gør en dyd ud af at behandle alle elever ens. Men det er nødvendigt, hvis alle elever skal ud i livet med de samme forudsætninger. I det foregående er blot nævnt nogle af de problemer, familier med anden etnisk baggrund oplever i deres møde med skolen. Der vil givetvis være mange flere. Mange familier har givet op og føler sig som ofre, og så er de svære at hjælpe.

For at lærerne kan hjælpe, er det nødvendigt, at de studerende på seminarierne bliver præsenteret for en didaktik, som når de tosprogede børn. Der vil ikke være ret mange skoler i Danmark uden elever med anden etnisk baggrund. Det er derfor vigtigt, at alle fremtidige folkeskolelærere under deres uddannelse får de redskaber, der er nødvendige for at nå disse elever og deres forældre.

$$a^2 + b^2 = c^2$$

$$2 = 2$$

Derudover bør både seminarier og folkeskoler have tilknyttet en antropolog. Det er ikke ligegyldigt, hvilken etnisk baggrund eleverne kommer med, og ofte kan de ikke selv forklare den. Sommetider er det også svært at få forældrene til at fortælle om den kultur, de kommer fra. Ofte er de fra et forfulgt mindretal og vant til, at man

i mødet med en person ansat i det offentlige ikke fortæller for meget om familiens baggrund.

Her i Danmark har vi en tendens til, at det er nok at vide, fx at et barn kommer fra Afrika. Vi glemmer, at det er et helt kontinent! - med alle de forskelligheder, det indebærer med hensyn til sprog, religion og historisk baggrund.

At have mulighed for at kunne spørge en antropolog til råds vil spare læreren en masse tid og misforståelser både i forhold til forældre og elever.

Kulturmøde i skolen

Som lærer på en københavnsk folkeskole gennem 25 år har jeg mødt elever fra mange forskellige lande. Jeg har mødt tredje generations gæstearbejdere, børn fra Angola og Elfenbenskysten, færøske børn, børn fra Irak og Syrien og børn fra Filippinerne og Thailand. Ved at møde disse børn har man kunnet aflæse, hvor i verden der var krig, og hvor der var dårlige økonomiske forhold.

Jeg vil i det følgende fortælle om nogle oplevelser, jeg har haft for at illustrere, hvordan kulturmødet kan forløbe og for at underbygge mine foranstående påstande.

De færøske børn kom i en kort periode og klarede sig fint bortset fra, at de ikke kunne køre på cykel!

Især de arabiske forældre havde det svært med børneopdragelse.

Vejen til dansker

Efterkommer

Efterkommere er født i Danmark. Ingen af forældrene er både danske statsborgere og født i Danmark. Når en eller begge forældre, der er født i Danmark, opnår dansk statsborgerskab, vil deres børn ikke blive klassificeret som efterkommere. Fastholder danskfødte forældre imidlertid begge et udenlandsk statsborgerskab, vil deres børn blive klassificeret som efterkommere.

Indvandrer

Indvandrere er født i udlandet. Ingen af forældrene er danske statsbor-

gere, født i Danmark. Hvis der ikke findes oplysninger om nogen af forældrene, og personen er født i udlandet, opfattes den pågældende som indvandrer.

Vestlige lande

Vestlige lande omfatter EU, Andorra, Australien, Canada, Island, Liechtenstein, Monaco, New Zealand, Norge, San Marino, Schweiz, USA og Vatikanstaten.

Ikke-vestlige lande

Ikke-vestlige lande omfatter alle øvrige lande.

Forældrene mente, at nu var de kommet til et land med frihed, og den måtte jo også gælde for børnene! Når vi sagde, at eleverne var trætte og uoplagte i skolen, var det, fordi de var kommet for sent i seng. De fik selv lov til at bestemme sengetid – for de havde jo frihed! Når børnene gik ude på gaden efter mørkets frembrud, fulgte fædre dem på afstand for at se, hvad de lavede, men bad dem ikke komme hjem – for de havde jo frihed!

En syrisk familie ville ikke lade deres datter gå til fødselsdage i klassen. De forklarede det med, at danske børn drak øl! Da vi havde fortalt familien om det danske flaskesystem, kom datteren med til fester i klassen.

Påklædning var sommetider et problem. En pakistansk pige mødte op i tylskjole, da vi skulle i skoven, og en irakisk pige mødte op i et flot nyt regnsæt, da hun skulle til svømning. En kinesisk pige hulkede, da hun fik et hvidt tylsskørt på. Hun skulle være linedanser i en cirkusforestilling. Vi fik fat i hendes storebror, der

kunne fortælle os, at man var klædt i hvidt, når man bar sorg i Kina.

Vi har ofte haft problemer med at skaffe de rette tolke, når vi ville tale med forældrene. Mange fra mindretal er vant til, at det ikke er noget at tale højt om. De siger, de taler nationalsproget, som for disse mindretal ofte er et fremmedsprog. For eksempel sagde tyrkiske kurdere ofte, at de talte tyrkisk, selv om deres modersmål er kurdisk og marokkanere siger, de taler arabisk, selv om det ofte viser sig, at de taler berbisk. En familie fortalte, at de talte roma – sådan lød det for mig – men en sådan tolk kunne ikke skaffes. Jeg fik en serbokroatisk tolk, som kunne fortælle mig, at familien var fra et rumænsk mindretal i Kroatien og altså talte rumænsk. Desuden var de baptister – jeg troede, de var muslimer, da børnene holdt fri på alle muslimske helligdage. Det forklarede de med, at alle deres venner holdt fri på disse dage, og så gjorde de det selvfølgelig også. Dette detektivarbejde tog mange timer.

En dreng fra Kenya opførte sig meget uroligt i timerne. Under samtale med forældrene viste det sig, at drengen slet ikke havde fornemmelse af at gå i skole. For ham var skolen et sted, hvor alle sidder på deres plads, og læreren er »hørelærer«, dvs. eleverne gentager, hvad læreren siger, stiller aldrig

Asylansøgere i tal

Antallet af asylansøgere steg fra 6.184 i 2012 til 7.557 i 2013.

De største asylansøgnationaliteter i 2013 var Syrien (1.710), Rusland (982), Somalia (965), Serbien (466) og Afghanistan (426). Disse ansøgnationaliteter udgjorde tilsammen 60 procent af alle asylansøgere.

Antallet af opholdstilladelser på asylområdet mv. steg fra 2.583 i 2012 til 3.889 i 2013.

Anerkendelsesprocenten i asylsager i Udlændingestyrelsen udgjorde 55 procent i 2013. Til sammenligning lå anerkendelsesprocenten i 2012 på 46 procent.

spørgsmål og bliver straffet, hvis de ikke gør, hvad der bliver sagt. Børn, der bliver flyttet fra bedste-forældre til forældre eller mellem far og mor, ender ofte med at få en trist tilværelse. Teenagere bliver flyttet ud af trygge rammer i deres hjemland til Danmark. Ofte er forventningerne store. De tror, vi lever som i de amerikanske tv-serier, og de ender med at bo i en lille lejlighed i et brokvarter. En ulykkelig dreng fra Filippinerne talte om selvmord. Han var blevet flyttet fra en tryk opvækst i en storfamilie på Filippinerne, og boede nu sammen med sin mor hos en ældre dansk mand i en lille lejlighed.

Det er kun et lille udpluk af, hvad der er af udfordringer, når forskellige traditioner, normer og kulturer mødes. Vi ved, at trygge og glade børn er en nødvendighed for, at de kan modtage undervisning. Trygheden og glæden kan vi skabe i den danske folkeskole, men det kræver en ekstra indsats – en positiv forskelsbehandling.

Vigtigt *ikke* at give plads til fordømmene

- lyder det fra overrabbiner Jair Melchior

Af Annemarie Balle,
formand for
Folkevirke

Når overrabbiner Jair Melchior taler om integration, så drejer det sig først og fremmest om, hvordan omverdenen ser på dem, som kommer udefra.

- Jeg synes, uddyber Jair Melchior, at det går godt med integrationen, når »fremmede« føler sig hjemme og godt tilpas i deres nye hjemland. Begge parter skal opleve hinanden som danskere – og ikke som

fremmede. Sådan er det blandt jøder i Danmark. Vi føler os hjemme i det danske samfund. Og vi føler os stadig velkomne – også efter det, der skete den 14. februar i år. De 6.000-7.000 jøder, som i dag lever i Danmark, har følt en meget stor opbakning fra det danske samfund.

Det er en opbakning, som jøderne har følt i mange år, og som især kom til udtryk i forbindelse med 2. verdenskrig. Her hjalp mange danskere jøder i sikkerhed i Sverige. Men nok så vigtigt var det, påpeger Jair Melchior, at jødernes huse stod og ventede på deres retmæssige ejere, da jøderne vendte hjem

efter krigen. Det er helt enestående og er ikke set andre steder i verden.

Men selv om Jair Melchior har meget ros til overs for den danske integrationsindsats, så er der alligevel sket ændringer.

Nye i Danmark

Personer, der har skiftet til dansk statsborgerskab

Enhed: Antal

	2010	2011	2012	2013	2014
EU-28	313	280	277	180	191
Europa uden for EU-28	707	694	652	440	405
Afrika	455	550	468	150	651
Nordamerika	17	16	6	12	5
Syd- og Mellemamerika	102	88	52	18	65
Asien	1228	2072	1693	672	3010
Oceanien	2	5	10	6	6
Statsløse	182	205	107	45	160
Uoplyst	0	1	2	4	7

Folketinget har bestemt, at det skal være muligt at have dobbelt statsborgerskab i Danmark. Loven træder i kraft 1. september 2015. Dansk statsborgerskab fås ved beslutning af Folketinget. Dette sker to gange årligt.

Kilde: Danmarks Statistik

- I de seneste år er der blevet rejst flere debatter i Danmark – bl.a. om rituel slagtning af dyr og omskæring af drengebørn. Når man spørger ind til problemstillingerne, viser det sig, at mange ikke aner, hvad det reelt drejer sig om. Der eksisterer for lidt viden. Det drejer sig i bund og grund om, at de »fremmede« skal indrette sig efter danske forhold, ellers skal de rejse hjem, som det siges.

Men mange jøder har jo boet i Danmark i måske 400 år. Hvor skal de rejse hen? Til Fredericia, spørger Jair Melchior selv retorisk. Ja, tilføjer han, jeg er lidt nervøs

for, at forholdene skal udvikle sig til, at danskerne begynder at sige, at »alle skal være som os«. Det er en holdning, som Danmark slet ikke er kendt for. Danmark er derimod kendt for gode ting som at behandle sine minoriteter godt og respektere menneskerettighederne. Sådan skulle det også meget gerne være i fremtiden, siger Jair Melchior.

Uvidenhed og fordomme

Han er meget overrasket over både uvidenheden og de fordomme, som følger i kølvandet på debatterne. Han nævner i den forbindelse, at de danske jøder har udarbejdet programmer over for skolerne, så der kan ske en oplysning om jødedommen.

Vi vil gerne fortælle, at de danske jøder er danskere, men at de har nogle andre regler end fx danskere, der er kristne.

Det er efter Jair Melchiors mening helt naturligt, at alle danskere ikke kender alt til andre religioner.

Men, understreger han, det er vigtigt at forstå andre mennesker og også at vide, hvor man kan finde relevante oplysninger.

Jeg ved, at fordommene eksisterer overalt. Det afgørende spørgsmål er derfor, om man giver plads til fordommene, for gør man det, så vil der ske voldsomme skred. Man ser tendenser til skred nogle steder, hvor man begynder at tale om, at »de fremmede« skal aflægge sig alt, hvad der er anderledes. Men så taler vi jo ikke længere integration, men assimilation.

Et af de områder, hvor Jair Melchior har set et skred, er inden for

lovgivningen. Da det blev forbudt med rituel slagting, skete det helt uden en høringsrunde eller samtaler med det jødiske samfund. Der kom blot et udspil en torsdag, og om mandagen blev loven vedtaget.

Men den fremgangsmåde er efter min mening ikke rigtig. Her skubber man blot en stor gruppe mennesker til side og siger, at vi ikke er danskere.

Men det er meget forkert. Når det gælder danske jøder, så er vi jo vokset op her i Danmark med den danske historie og har både bedsteforældre og forældre, som er danskere. Når det gælder debatten om omskæring, så synes jeg, at mange helt glemmer, at omkring en tredjedel af hele verdens mandlige befolkning er omskåret.

Skal give plads

Jeg synes, at de seneste års debatter tyder på, at mange danskere er blevet bange for borgere med andre værdier. Taler man om danske jøder, så er vi danske og bakker op om de danske værdier. Men vi har også andre værdier. Vi er danskere OG jøder, ligesom andre er danskere OG fx kristne. Så jøderne er 100 procent danske.

Et demokrati kendes jo netop på, hvordan det behandler sine mindretal. Danmark har i mange år været kendt for at behandle sine

mindretal godt, og sådan skulle det gerne fortsat være. At behandle sine mindretal godt betyder bl.a., at man også respekterer andre værdier. På det område synes jeg, at danskerne stadig har brug for at lave deres lektier.

Når Jair Melchior taler om religionsfrihed, så taler han om, at de troende skal have lov til at gøre noget, som betyder noget for dem. Vi taler om noget, der ikke er ligegyldigt, men derimod noget, som er meget væsentligt i ens tilværelse.

Jøderne er måske ikke så synlige i det danske samfund, men jødedommen er synlig, og den har også betydning for kristendommen. Et af de store problemer er, at mange danskere blander de jødiske konflikter rundt om i verden sammen med jøder i Danmark. Det er med til at skabe en unødigt konflikt i Danmark, påpeger Jair Melchior.

Vi skal ikke lukke hvem som helst ind i Danmark

- men vi skal behandle dem, som bor i Danmark, ordentligt

Af journalist Ünsal Turan

Danmark er et dejligt land for indvandrere og flygtninge. Jeg bruger betegnelsen »indvandrere« for udlændinge, der lever i Danmark. Jeg ved snart ikke, hvad jeg skal kalde dem.

Danskerne bruger forskellige navne. Nogle siger »indvandrere«, andre siger »nydanskere«, mens atter andre siger »udlændinge« eller »danskere med fx tyrkisk baggrund«. Der kan desuden stadig være nogle, som siger »gæstearbejdere«.

Det er så forskelligt, hvilke ord man bruger for nye danskere. Jeg mener, at jeg og mine familiemedlemmer er nydanskere. Jeg kom til Danmark for 42 år siden, og mine to døtre er født i Danmark. Mine

børnebørn er født i Danmark og med undtagelse af min kone og jeg selv, er vi alle danske statsborgere. Min kone og jeg kom på besøg hos hendes familie i Danmark i 1974. Allerede den første uge jeg var i landet, fik jeg lejlighed til at deltage i en socialdemokratisk fest-aften. Her hilste jeg på Anker Jørgensen og hans kone. Da Anker hørte, at jeg var journalist ved den tyrkiske presse, spurgte han, om jeg havde lyst til at blive i Danmark og arbejde her. Jeg fik en speciel opholds- og arbejdstilladelse – indvandring til Danmark var stoppet ved lov i 1973, og jeg har arbejdet her i Danmark lige siden. Jeg er korrespondent for hele Skandinavien for den største mediegruppe i Tyrkiet. Desuden er jeg en af de få udenlandske journalister, der ar-

bejder i Folketinget og bliver inviteret af kongehuset til at følge begivenhederne dér. Jeg rejser sammen med og er rådgiver for H.K.H. Prins Joachim, når han besøger muslimske lande. Det samme gælder for Prinsesse Birgitta fra Sverige.

Forskelsbehandling

Lige meget hvor meget vi føler os som danskere, kan vi ikke undgå, at danskerne hele tiden spørger: »Hvor kommer du fra?«.

Selv om min kone og jeg føler os som danskere, kommer vi tit ud for oplevelser, der minder os om, at vi stadig bliver betragtet som udlændinge. Det vil sige, at man kan mærke, hvis man ikke bliver accepteret som ligeværdig borger. Jeg vil ikke generalisere – men at være nydansker i Danmark er ikke så nemt. Man mødes med forskelsbehandling, racisme, skældsord og møder mange indvandrerfjendske danskere.

For eksempel har jeg været hos Lyngby Politi for at anmelde trusler på mit liv, fordi radikale islamister ikke ville have, at jeg skrev om dem – de truede mig med at hugge min hals over med en økse. Først fik jeg at vide, at der ikke var folk nok til at modtage min anmeldelse. Politiet anbefalede, at jeg skulle skrive min anmeldelse på nettet. Det gjorde jeg, og vi skrev

Journalist Ünsal Turan på en af sine officielle rejser, hvor han har ledsaget H.K.H. Prins Joachim, som har ønsket sig specialviden om bl.a. muslimske forhold.

frem og tilbage mange gange. Til sidst besluttede jeg at tage til politistationen igen. Så fik jeg igen at vide, at de ikke havde personale nok til at modtage anmeldelsen. Deres begrundelse var, at alle politifolk var i København for at beskytte jøderne. Så spurgte jeg:

»Har jeg ikke samme værdi som jøderne?« Hvis jøderne kan beskyttes, hvorfor kan jeg så ikke?

Pyt med det. Efter ca. to timers diskussion fik jeg overtalt politiet til at skrive anmeldelsen.

Jeg kan give endnu et eksempel:

Der, hvor jeg bor, har min nabo meldt min hund til politiet. I anmeldelsen skrev han bl.a.: »I skal tage hans tyrkiske hund, men ikke den danske hund.« Jeg havde en hund, som jeg havde hentet i Tyrkiet og en hund, som jeg havde købt i Danmark.

Tyrkiske gæstearbejdere

I Danmark er tyrkerne den største indvandrergruppe. Tyrkerne er de første indvandrere, som kom til landet som gæstearbejdere. Dengang havde ingen danskere eller myndigheder tænkt på, at tyrkerne skulle lære at tale dansk og lære det danske samfund og danskerne at kende. Danske arbejdsgivere og myndigheder tænkte kun på én ting: Tyrkiske gæstearbejdere skulle hentes i lufthavnen eller på Hovedbanegården og køres til et sted, hvor man havde oprettet en pension eller bosted med mange køjesenge – måske med seks-otte senge i et enkelt rum, et badeværelse og et toilet.

De skulle sove dér, stå op om morgenen og tage på arbejde, hvor de

Asylansøgere

Asyltype: Spontan (registreringstallet)

Enhed: Antal	2014K1	2014K2	2014K3	2014K4
EU-28	12	8	3	5
Europa uden for EU-28	227	146	135	150
Afrika	344	408	697	1000
Nordamerika	0	2	0	0
Syd- og Mellemamerika	1	2	0	1
Asien	909	874	1837	2556
Oceanien	0	0	0	0
Statsløse	99	156	174	357
Uoplyst	5	2	2	1

Spontan asylansøger: En asylansøger, der søger om asyl, og som ikke har en opholdstilladelse i forvejen (f.eks. en familiesammenføringstilladelse).

Registreret spontan asylansøger: En registreret spontan asylansøger er en udlænding, der er indrejst i Danmark og har søgt om asyl, og hvor Danmark har påtaget sig ansvaret for at behandle asylansøgningen og derfor ikke kan sende vedkommende videre til et andet land, jf. Dublin-forordningen.

Kilde: Danmarks Statistik

ofte var mere end otte timer, komme hjem, spise og gå i seng. Sådan fortsatte deres liv i mange år. Uden sociale sammenkomster, sociale netværk, uden kontakt med danskerne. I dag bebrejder vi dem, at de ikke fik lært dansk.

Men hvis skyld er det? Jeg synes, at vi allesammen har et medansvar.

I dag får tyrkerne og andre nydanskere en uddannelse. Mange unge mennesker, som jeg kender, er færdige med universitetsuddannelse, og mange arbejder som fx advokater, læger, lærere eller er arbejdsgivere i deres egen virksomhed. Men for at få arbejde har mange udskiftet deres navne med danske navne.

Skarp opmærksomheden

Til slut vil jeg gerne sige, at man selvfølgelig skal hjælpe mennesker i nød, men man skal også passe på

ikke at åbne dørene for terrorister. I dag kan terrorister være højt uddannede, med habit og slips, og kan kommunikere på forskellige sprog.

Som journalist og med mange års erfaring med indvandrere her i landet, er mine advarsler til myndighederne: Vær opmærksom på, hvad der undervises i på de muslimske privatskoler samt på, hvad der foregår i moskéerne.

Det vigtigste er, at vi forstår, accepterer og har dialog med hinanden. Vi skal kæmpe for vores fælles værdier, som bl.a. er demokrati og ytringsfrihed.

Det er så vigtigt, at vi passer på hinanden. Gennem de senere år har meget ændret sig. Vi lever nu i en tid med høj terrorrisiko. Derfor er det vigtigt, at politikerne tager truslerne alvorligt og er opmærksomme på, hvem der kommer ind i landet.

Politisk synspunkt:

DF: Sats på assimilation

Danmark har gjort meget for at sikre en god integration. Dog har Danmark gennem en række år modtaget for mange flygtninge, som er kommet med en kulturel og social baggrund, som er meget forskellig fra den danske, lyder det fra integrationsordfører Martin Henriksen.

Problemet her i Danmark er, at vi ikke har gjort det klart nok, at denne gruppe skal tilpasse sig de danske forhold og lægge deres egne bag sig. Derfor er det mere rigtigt at tale om assimilation, for efter min mening er det altafgørende, at vi ikke får skabt parallelsamfund.

Assimilationen er altafgørende, fordi man ellers risikerer, at de, der er flygtet til Danmark for at leve frit, får det svært. Der vil opstå et stort pres fra et muslimsk parallelsamfund, siger Martin Henriksen.

Det er også vigtigt, at vi sikrer, at alle flygtninge kommer ud på arbejdsmarkedet. Ser man på statistikkerne, så er omkring halvdelen uden for arbejdsmarkedet,

Info fra redaktionen

Folkevirke har i forbindelse med dette temanummer om flygtninge og integration rettet henvendelse til hovedparten af integrationsordførerne blandt Folketingets partier. Mange har desværre ikke ønsket at deltage med korte besvarelser trods flere henvendelser og tilbud om at blive interviewet.

Det er ærgerligt, da bredden i de politiske synspunkter således ikke kan afspejles i dette temanummer.

Risikoen for et parallelsamfund opstår, når vi modtager flygtninge fra lande, som ligger for langt fra de danske sociale og kulturelle forhold.

Integrationsordfører
Martin Henriksen.

og den er også overrepræsenteret i kriminalstatistikkerne.

Risikoen for et parallelsamfund opstår, når vi modtager flygtninge fra lande, som ligger for langt fra de danske sociale og kulturelle forhold. Indvandring fra vestlige lande giver ikke særlige problemer, for her glider de nye borgere let ind i det danske samfund. Dog er der lønproblemer med østeuropæere. Men igen, hvis der kommer for mange med samme sproglige og kulturelle baggrund, så er der en risiko for et parallelsamfund.

Dansk Folkeparti vil arbejde for, at flere flygtninge sendes til områder, hvor forholdene er mere i tråd med dem, de kommer fra – fx nær-områderne. Danmark kunne gøre

som Australien og derved begrænse antallet af flygtninge.

Det virker som om, at det er en naturlov, at Danmark skal tage så mange flygtninge. Det er det ikke, og vi er heller ikke forpligtiget til det af nogle internationale konventioner. Der er i øvrigt lande, som stort set ingen flygtninge modtager – her tænker jeg på bl.a. Saudi Arabien og Kina, lyder det fra Martin Henriksen.

Set fra mit synspunkt, så er det tudetosset, at vi tillader så stor en indvandring fra områder, som socialt og kulturelt ligger så langt fra den danske. Det er helt klart indvandring af muslimer, der udgør det største problem, fordi der her opleves store kulturelle og religiøse forskelle, som gør det svært at blive assimileret i det danske samfund. Man kan da også se, at man i denne gruppe typisk gifter sig ind i egne rækker i både anden og tredje generation. Det betyder, at der konstant opstår stopklodser for en assimilation, slutter Martin Henriksen.

Folkeoplysning for flygtninge

Af Michael Voss, informationskonsulent, Dansk Folkeoplysnings Samråd

Folkeoplysningens historie drejer sig om at inkludere nye samfundsgrupper i det demokratiske samfundsliv og skabe oplyste samfundsborgere. I dag gælder det flygtningene. Derfor har Dansk Folkeoplysnings Samråd og vores medlemsorganisationer besluttet at sætte aktiviteterne for flygtninge op i et højere gear og at slå et slag for humanisme og godt værtskab i den offentlige debat.

Omar er flygtet fra konflikten i Syrien. Han er endt i Danmark på et asylcenter ved Faaborg. I de to måneder han har været i Danmark, har han ikke haft en samtale med en dansker, der varede længere end fire sekunder.

Vi har i øjeblikket det største antal flygtninge i verden siden 2. verdenskrig. I alt 51,2 mio. mennesker i verden er på flugt. Det skyldes usædvanligt mange konflikter.

Ifølge FN's definitioner har der aldrig i historien været så mange alvorlige konflikter i verden som nu. Der kom cirka 12.000 flygtninge til Danmark i 2014. En af dem var Omar.

Viden og venner

Mange af flygtningene vil få asyl eller midlertidig opholdstilladelse.

Nogle vil med tiden blive fuldgyl-dige statsborgere, mens andre får mulighed for at vende hjem igen. Kendetegnende for en flygtning er, at han eller hun kommer uden sit netværk. Det netværk som normalt giver en et tilhørsforhold i et fællesskab, kontakter, der kan give jobs eller viden om, hvordan man begår sig i et samfund.

Som Røde Kors' generalsekretær opsummerede det i en tale på DFS' repræsentantskabsmøde i april: Flygtningene mangler viden og venner.

Fællesskaber er vejen

Sammenlignet med andre lande er Danmark et tæt, stærkt og rigt samfund. Det bygger i høj grad på gensidig læring, på mødet mellem mennesker, på fællesskaber.

Vi ved, at det er til det fælles bedste, når mennesker møder hinanden omkring fælles aktiviteter. Ud af fællesskaberne udspringer oplysning og udvikling.

I Danmark har vi en historie for aktivt og oplyst medborgerskab. Vi har mulighed for at engagere os i foreninger og uddanne os hele livet.

Det giver os et overskud til at vise hensyn til hinanden. Også selv om vi tænker og mener noget forskelligt.

Flygtningene er her – langt fra hjem og netværk. Vi andre står her med fødderne solidt plantet i et af de tætteste, stærkeste og mest ressourcerige samfund i verden. Det giver os et ansvar.

Folkeoplysningens ansvar

Folkeoplysningen er nok det mest danske, vi overhovedet har, og folkeoplysningen repræsenterer nogle af de værdier i samfundet, som vi gerne vil kalde danske: demokrati, ytringsfrihed, åbenhed, tolerance og ligeværd. Som folkeoplysere har vi et godt ud-

Udlændingeloven

- lov nr. 226 af 8. juni 1983

§ 8. Efter ansøgning gives der opholdstilladelse til udlændinge, der kommer hertil som led i en aftale med De Forenede Nationers Højkommissær for Flygtninge eller lignende international aftale.

§ 9. Efter ansøgning gives der opholdstilladelse til:

1. En udlænding, som tidligere har haft dansk indfødsret.
2. En udlænding, som samlever på fælles bopæl i ægteskab eller i fast samlivsforhold af længere varighed med en i Danmark fastboende person.
3. Mindreårigt barn af en i Danmark fastboende person eller dennes ægtefælle, når barnet bor hos forældremyndighedens indehaver.
4. Forældre over 60 år til et dansk eller nordisk barn eller et barn med opholdstilladelse efter § 7-8.
5. Forældre over 60 år til en udlænding med tidsubegrænset opholdstilladelse. Opholdstilladelse kan dog i almindelighed kun gives, hvis ansøgeren ikke har andre børn i hjemlandet, som kan påtage sig forsørgelsen.

Paragraf 8 henviser til de kvoteflygtninge, Danmark har påtaget sig at give opholdstilladelse i Danmark. Udlændingeloven af 8. juni 1983 blev vedtaget i Folketinget med 155 stemmer for, 12 imod. Den blev således vedtaget af alle partier undtagen Fremskridtspartiet.

 ➔ Derfor gør vi det

- Initiativets grundlag

➔ Facts om flygtninge

➔ Logoer til download

gangspunkt. Hele vores historie handler om at inkludere nye samfundsgrupper i det demokratiske samfundsliv og skabe oplyste samfundsborgere. Vores historie er en forpligtelse.

Fra idealer til handling

Folkeoplysning handler om stærke fællesskaber, det aktive medborgerskab og demokratisk dannelse. Det taler vi gerne meget om i folkeoplysningen. Og vi taler ofte med hinanden om det.

Vi praktiserer det også i det daglige i aftenskoler, på højskoler, efterskoler, folkeoplysende foreninger osv.

Det står bare ikke altid helt tydeligt, hvordan forbindelsen er mellem de højtravende ord og den praktiske hverdag. Ikke for andre i hvert fald og heller ikke altid for os selv.

I DFS har vi sat os for at gøre noget ved det sammen med vores medlemsorganisationer: med aktiviteter og ved at rejse vores stemme i debatten om flygtninge.

Godt værtskab

Folkeoplysende skoler og foreninger findes i alle egne og kroge af landet. Det giver et godt udgangspunkt for at inddrage flygtningene i fællesskaber omkring læring.

På den måde får flygtninge mulighed for at lære og udvikle sig – og bliver dermed bedre rustede til fremtiden, hvad enten den bliver i Danmark eller i deres hjemland. På den måde får flygtninge mulighed for at blive en del af civilsamfundet – og det er til gavn for både dem og for samfundet, og på den måde får danskerne mulighed for at blive klogere på, hvem flygtningene er, og hvorfor de flygter.

Det er efter vores mening godt værtskab. Vores erfaring siger os, at det bliver både sjovt og lærerigt for alle, der vil være med.

Mange muligheder

Nu vil vi sætte folkeoplysningens aktiviteter for, med og om flygtninge op i et højere gear, og vi vil vise, hvilken forskel folkeoplysningen gør i vores samfund.

Overskriften for dette arbejde er »Folkeoplysning for flygtninge«. I skrivende stund er 13 af DFS' 34 medlemsorganisationer gået med i arbejdet.

I første omgang er vi gået i gang med at skabe et overblik over alle de aktiviteter, der allerede foregår i folkeoplysningens foreninger og skoler for, om og med flygtninge. Dem har vi offentliggjort på: folkeoplysningforflygtninge.dk.

Allerede nu viser listen, hvor

mange muligheder der er: strikkeaftener for somaliske kvinder og lokale medlemmer af husflidsforeningen, sprogkurser, sommerhøjskoler for unge flygtninge og unge danskere, debataftener om baggrunden for flygtningestrømmen, klub for børn og unge på det lokale asylcenter og meget andet.

Mere og bedre

Med afsæt i det, der allerede er i gang, vil DFS og de deltagende medlemsorganisationer inspirere til, at der sættes flere aktiviteter og andre typer aktiviteter i gang. I initiativet »Folkeoplysning for flygtninge« tager vi ikke stilling til, hvor mange flygtninge Danmark skal tage imod, eller hvor længe de må være her. Det overlader vi til de enkelte borgere, andre bevægelser og partierne. Men vi er ikke upolitiske. Vi ønsker at slå et slag for vores grundlæggende værdier og understøtte de humanistiske strømninger i samfundet.

Vi melder klart ud, at det danske samfund skal byde de flygtninge, der er i landet, velkommen på en ordentlig måde og give dem et godt og givtigt ophold i Danmark i den tid, de er her. Og vi lader handling følge ord.

Alle flygtninge burde have en ven

Det er de personlige og ligeværdige relationer imellem danskere og flygtninge, der er afgørende for en god integration. Det er konklusionen fra Røde Kors' fire humanitære folkemøder i februar-marts

Af John Engedal Nissen, kommunikationskonsulent i Røde Kors

Flugten over Middelhavet er en af de oplevelser, som 31-årige Abel fra Eritrea næppe glemmer, selv om han gerne ville. Sejladsen foregik i en lille, gammel fiskekutter sammen med flere end 300 andre flygtninge. Efter 10 timers sejlads flygter kaptajnen i en mindre båd og efterlader Abel og de øvrige flygtninge til sig selv. Ingen ombord kan styre båden. Abel forsøger, men kan dårligt få båden på ret kurs.

Så da de efter nogle dage på havet støder på en anden flygtningebåd, der tager vand ind, lykkedes det ikke at komme dem til undsætning. Fra blot 200 til 250 meters afstand bliver de vidne til det tragiske syn, mens de kan høre de desperate skrig og råb om hjælp fra de flygtninge, der er ombord i den synkende båd. Abel kan høre en baby græde, inden skrigene langsomt forsvinder sammen med

Det humanitære Folkemøde i Aarhus blev holdt i Turbinehallen og var så velbesøgt, at flere måtte sidde på trapperne bagerst i salen. Journalist Kurt Strand var ordstyrer. Foto: Mathilde Bech.

menneskerne ned i det mørke hav. Abel og de andre flygtninge fortsætter mod Europa, mens de tænker, at det samme kan ske for dem selv.

Abels historie blev fortalt på de fire humanitære folkemøder, som Røde Kors holdt i februar-marts for fulde huse i Sønderborg, Aarhus, Aalborg og Rønne. I alt deltog mere end 1300.

Hvordan kan vi hjælpe?

Formålet var at flytte fokus fra de negative konsekvenser af flygtninge

gestrømmen til det enkelte flygtede menneske og samtidig inspirere til nye løsninger til, hvordan

Indkvartering af asylansøgere

Ved udgangen af 2013 var der i alt indkvarteret 5.365 personer. Dette er et fald på 674 personer i forhold til ultimo 2012.

Der var ved udgangen af 2013 i alt 25 asylcentre i drift, og indkvarteringsoperatørerne var: Røde Kors, Jammerbugt Kommune, Langeland Kommune, Thisted Kommune samt Vesthimmerlands Kommune.

Der var paneldebatter og indspark fra publikum til folkemødet i Aarhus. Pointerne blev noteret på den store skærm i baggrunden, mens en twitter skærm viste tweets med hashtagget #dkhum. Foto: Mathilde Bech.

Flere deltagere i salen kommenterede og stillede spørgsmål til panelet på scenen, der bestod af repræsentanter fra kommunen, lokale virksomheder, frivillige danskere og flygtninge. Foto: Mathilde Bech.

Flere deltagere benyttede muligheden til at melde sig som frivillig i integrationsaktiviteter for Røde Kors og andre organisationer. Foto: Mathilde Bech.

vi sammen og bedre kan hjælpe de mennesker, der er flygtet hertil. Folkemøderne blev også holdt på den baggrund, at vi i dag har langt mindre kontakt med flygtninge end tidligere.

Syv ud af ti danskere (76,8 procent) har næsten ingen kontakt med flygtninge og indvandrere, viser en undersøgelse foretaget af

Voxmeter for Røde Kors. Og den dårlige nyhed er, at vi heller ikke ønsker at få det. I 2001 ønskede en tredjedel (35 procent) af os tættere kontakt med flygtninge og indvandrere, mens det i dag kun er hver femte (21,3 procent).

Resultatet er paradoksalt, fordi antallet af flygtninge i verden ikke har været højere siden Anden

Verdenskrig, pointerer Anders Ladekarl, generalsekretær i Røde Kors. Han tog initiativ til folkemøderne for at støtte op om den folkestemning, han oplevede rundt i landet, hvor almindelige danskere på egen hånd tog initiativ til at hjælpe flygtninge og inkludere dem i vores samfund.

»Det er helt utroligt at se, hvor mange løsninger, vi kan skabe ved at møde hinanden i øjenhøjde med paraderne sænket. Når jeg kigger på, hvad frivillige i hele Danmark har sat i gang af hjælp til flygtninge det sidste halve år, må jeg bare sige, at en positiv indstilling gør en kæmpe forskel«, siger han og tilføjer:

»I Røde Kors tager vi ikke stilling til, hvor mange flygtninge, der skal komme hertil. Men sandsynligheden for, at der kom-

mer flere, er stor på grund af det enorme antal flygtninge i verden lige nu. Den eneste chance, vi har for at håndtere den udfordring, er, at vi begynder at tale mere sammen.«

Fokus på løsninger og dialog

Derfor var netop dialogen i centrum på folkemøderne, der begyndte med pølser og falafel til aftensmad og også indeholdt et humoristisk indlæg med komiker Lasse Rimmer. Al snak om flygtningekvoter og politiske slagsmål var lagt til side. I stedet var der fokus på løsninger og nye initiativer.

Knud Jørgensen fra Brønderslev fortalte om et cykelværksted for og med flygtninge,

Trine Bjørn fra Helsingør fortalte om, hvordan hun havde startet en kæmpe tøjindsamling til flygtninge, mens Martin Zeissler fortalte om sit frivillige arbejde blandt syrere i Nordborg, også kaldt for »Miraklet fra Als«.

Virksomhedsledere fortalte, hvordan flygtninge kunne ansættes, mens kommunale repræsentanter forklarede, hvordan kommunen havde taget forskellige initiativer for at integrere flygtninge. Og så deltog flygtningene selvfølgelig også.

»Smilet er et internationalt sprog, så smil venligst til os og tal med os. Det er meget vigtigt, at der er folk, som kan bryde isen imellem nationaliteter«, opfordrede den syriske flygtning Mahmoud til folkemødet i Sønderborg.

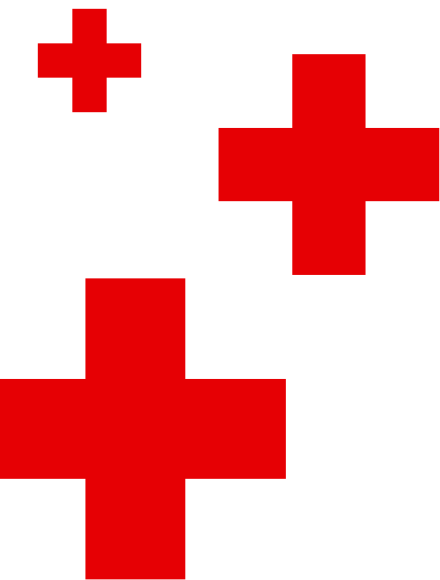
I Aalborg efterlyste Hogir Habo fra Syrien venskab fra danskerne. Det havde han ikke fundet i sin første tid i den lille nordjyske

by Arden, selvom han inviterede flere på kaffe. Han oplevede i stedet, at folk gik over på modsatte fortov, når de mødte ham på gaden.

Venner viser vej

En af hovedkonklusionerne fra de humanitære folkemøder er, at flygtninge integreres bedre, hvis de har danskere i deres netværk. Det giver lettere adgang til viden om det danske samfund: Ikke bare sproget, men forståelse for dansk kultur og normer og for de små og store dagligdagsting som NemID, busplaner og kontakt til myndighederne. Det er ting, som vi alle tager for givet, men som er afgørende for at begå sig, trives og for at få et arbejde eller en uddannelse.

»Det er meget tydeligt for os i Røde Kors, at der er brug for personlige og ligeværdige relationer. Alting bliver nemmere og mere

overskueligt, hvis man har en ven i det land, man er kommet til. Og det er i al sin enkelthed det behov, som vi nu har som ambition at imødekomme«, siger Røde Kors' præsident, Hanna Line Jakobsen. »Det handler ikke om, hvor mange flygtninge Danmark skal modtage, men om hvordan vi skaber de bedst mulige rammer for dem, der kommer. Og netop netværk er det, der står øverst på ønskelisten hos mange flygtninge. Samtidig viser det store fremmøde på folkemøderne, at mange danskere gerne bidrager.«

I 2014 modtog Danmark et forholdsvist stort antal flygtninge. Derfor kommer 12.000 nye flygtninge i år ud i landets kommuner

Spørgelysten blandt de mange fremmødte på Røde Kors' møder landet over var stor – og resulterede i mange konstruktive debatter. Foto: Mathilde Bech.

– dobbelt så mange som i 2014. »Det er uden tvivl en udfordring, men en udfordring som vi i Røde Kors er overbeviste om, at vi kan løfte i fællesskab.«

Netværk til danskere er et afgørende element i en vellykket integration – og det kan det frivillige Danmark levere. Det er derfor Røde Kors' ambition at sikre alle flygt-

ninge mulighed for at knytte venskaber til danskere.

Ambitionen vil også kræve et øget samarbejde med de andre aktører, der er aktive i integrationsarbejdet landsdækkende.

Røde Kors vil tilbyde vores mange velfungerende integrationsaktiviteter til flere og lancerer samtidigt et nyt tiltag – Venner viser vej – der supplerer og udvider indsatsen med afsæt i frivilligheden og de mange, som engagerede sig i Folkemøderne.

»Røde Kors ønsker at gå foran og sikre en landsdækkende mobilisering, der kan gribe de mange engagerede danskere og sikre, at de matches med aktiviteter for flygtninge. De vil også rigtig gerne være nogens ven,« siger Hanna Line Jakobsen.

Frivillige afgørende for integrationen

En undersøgelse blandt kommunerne foretaget af LG Insight for Røde Kors viste, at de frivillige er afgørende for en vellykket integration. 8 ud af 10 kommuner svarer, at de frivillige hjælper flygtninge med at lære dansk, blive introduceret til det danske samfund og trives socialt. Og mere end halvdelen af kommunerne (57 pct.) vurderer, at de frivilliges

indsats giver en samfundsøkonomisk gevinst.

Ifølge kommunerne varetager de frivillige opgaver, som kommunerne ellers ikke ville løse, og det accelererer integrationsprocessen så meget, at kommunen i sidste ende sparer penge til fx forsørgelsesudgifter og særlige tilbud som mentorstøtte og familiebehandling.

Danskhed og muslimificering

Formanden for Rådet for Etniske Minoriteter, Yasar Cakmak, lagde op til debat og eftertanke på Folkevirkes landsmøde

Af Annemarie Balle og
Jeanne Bau-Madsen

- Integrationen i Danmark er på mange måder forløbet godt, lød det fra formanden for Rådet for Etniske Minoriteter under Socialstyrelsen, Yasar Cakmak, da han lagde op til debat i forbindelse med Folkevirkes landsmøde i slutningen af april.

I Rådet for Etniske Minoriteter arbejdes der meget med at finde positive eksempler på integrationen, men så sker der noget, som nulstiller det hele. Det kan fx være terrorangrebet i USA 11. september 2001 eller terrorangrebet her i København i februar i år.

Ofte afspejler debatterne en holdning, som om der ikke tidligere har været terror i Europa. Det er jo helt forkert – her kan man bl.a. tænke på de mange terrorhandlinger i Vesttyskland op gennem 1970'erne og 1980'erne, og i Danmark havde vi Blekingebanden. Så det er bestemt ikke noget nyt. Det nye er måske, at verdenssamfundet efter angrebet 11. september tvang alle til at vælge side – som det blev sagt af den amerikanske præsident »enten er I med os eller imod os«.

Dermed forsvandt det, man kunne kalde »fornuf-

tens stemme«. Den stemme er blevet tavs, og jeg vil meget gerne medvirke til, at den igen kan høres, lød det fra Yasar Cakmak.

Muslimificering

Et andet problem, som Yasar Cakmak nævnte, var det, han kaldte »muslimificering« af alle indvandrere. Hermed mente han, at fx journalister udspørger folk, fordi de er muslimer, og ikke fordi de er skolelærere eller tyrkere.

- Der er en tendens til at gøre alle mennesker af anden etnisk herkomst til udøvende muslimer, og det er helt ude af trit med virkeligheden. Det er også urimeligt at spørge fx religiøse ledere om særlige spørgsmål, for Danmark er et sekulært samfund.

I Danmark er der heller ikke tradition for, at man fx spørger danske præster om samfundsproblemer. Hvorfor gør man det så lige i forhold omkring muslimer? Lød det retoriske spørgsmål fra Yasar Cakmak.

Man skal jo huske på, at de fleste muslimer først og fremmest handler og tænker som mennesker og ikke ud fra religiøs overbevisning. Det er forkert at skære alle muslimer over en kam – de er meget forskellige. Når man fejlagtigt gør det, så fastholder man dem i en særlig position. Det man kunne kalde »muslimificering«.

Dertil kommer, at jo mere vi taler om integration, des mere stigmatiserer man hinanden.

Stå fast på danske værdier

I sit tidligere arbejde som skoleinspektør på en skole med 68% indvandrere har Yasar Cakmak da heller aldrig diskuteret integration. Hans udgangspunkt er, at hvis skolen sørger for, at fagligheden er i orden, og man opdrager eleverne til demokrati med de retigheder og pligter, der følger med, kommer integrationen af sig selv. Yasar Cakmak tilføjede, at han da heller aldrig har deltaget i diskussioner om badeforhæng, svinekød og kristendomsundervisning. Han mener, at den megen tale om integration ofte bliver uværdig. Han pegede desuden på, at det er vig-

Formanden for Rådet for Etniske Minoriteter, Yasar Cakmak:
- Der er en tendens her i Danmark til at gøre alle mennesker af anden etnisk herkomst til udøvende muslimer, og det er helt ude af trit med virkeligheden.

Med terrorangrebet i København blev hele integrationsdebatten nulstillet, som formanden for Rådet for Etniske Minoriteter, Yasar Cakmak, udtrykte det.

tigt, at danskerne står fast på værdierne i det danske samfund. Det kan fx være at give hånd.

Yasar Cakmak havde i sin tid som skoleleder oplevet, at en mor ikke ville give ham hånden. Det fik ham til at sige til hende, at hun burde overveje, om hans skole var det rigtige sted at sende sine børn hen, hvis hun ville opretholde sin indstilling.

For, tilføjede han, det er vigtigt, at vi alle er både tolerante og rummelige, men det er også vigtigt at være bevidst om, at på en skole underviser man.

Hvis man først begynder at give køb på det, så ender man på en glidebane, og man kommer dermed i tolerancens og rummelighedens navn til at opnå nogle helt utilsigtede ting. Man vil komme til at få muslimerne til at skille sig ud – og også gøre det vanskeligt for muslimer at integrere sig i Danmark, fordi der opstår en risiko for en social kontrol.

Børn, unge og uddannelse er fokusområder for REM. Især problemet med, at der er så mange drenge, der

dropper ud af ungdomsuddannelserne, er i fokus. At der er så mange kvinder i folkeskolen kan være en af grundene til, at mange drenge med indvandrerbaggrund ikke føler sig hjemme dér.

Danskhed

Yasar Cakmak ønsker en revision af begrebet danskhed. Han og hans familie med deres sorte hår føler sig ligeså danske som »de lyserøde«, som han udtrykte det. Men, spurgte han, hvad er det at være

dansk? Er det sproget? Er det hvilke navne, man har? Er det hvilken religion, man har? Eller har det noget at gøre med, hvordan man ser ud?

Spørgsmålene blev ikke besvaret, men var med til at give debatten en ekstra dimension.

Til slut nævnte han, at sproget var afgørende for at indføre nye borger i principper, rettigheder og pligter i velfærdsstaten.

Et godt sprog giver øgede muligheder for at få et arbejde og dermed få mere selvværd. Derfor er det ikke godt, hvis skolerne har for stor en koncentration af elever med et andet modersmål end dansk. Dette gælder også boligområder med en for høj koncentration af beboere med den samme etniske baggrund, for så bliver der ikke talt dansk, og der udvikler sig en tendens til at holde øje med hinanden og dermed fastholde hinanden i en social skruestik. Desuden vil der være et fravær af gode rollemodeller, som fx taler dansk og står op hver morgen for at gå på arbejde.

Rådet for Etniske Minoriteter

under Socialstyrelsen består af 14 rådsmedlemmer med minoritetsbaggrund. Medlemmerne kommer fra kommunale integrationsråd i hele landet.

Formand er Yasar Cakmak. Hans baggrund er kurdisk/tyrkisk. Han kom til Danmark som 15-årig sammen med sine søskende og sin mor for at blive forenet med faderen, der var flygtet til Danmark to år tidligere. Tog 9. og 10. klasse og derefter en studentereksamen. Han er uddannet folkeskolelærer. Religionen har ikke haft den store betydning i hans familie. Han har undervist på københavnske

folkeskoler, været skoleinspektør og er i øjeblikket ledelseskonsulent på skoleområdet i Rudersdal Kommune. Den vigtigste opgave for Rådet for Etniske Minoriteter er at bygge gode historier op i forbindelse med indvandring og integration. Rådet har ofte været i en situation, hvor de syntes, at de virkelig var nået langt på disse områder, men deres gode historier er flere gange blevet ødelagt af udefra kommende begivenheder – bl.a. i forbindelse med terrorangrebet 11. september 2001 og terrorangrebet i København i år.

Folkevirkes landsmøde 2015:

Internationale projekter inspirerer Folkevirkes folkeoplysende arbejde

- men desværre har økonomien ikke fulgt med de øgede aktiviteter

Folkevirke holdt i slutningen af april sit årlige landsmøde med deltagere fra alle Folkevirkes kredse. I sin mundtlige beretning fremhævede formand Annemarie Balle Folkevirkes stigende antal internationale aktiviteter. I de seneste par år har Folkevirke været koordinator for to store, internationale projekter. Det Nordplus-støttede »New and old democracies« og det EU-støttede »Cultural Kaleidoscope«.

I det nordiske projekt har Folkevirke samarbejdet med folkeoplydere fra Norge, Estland, Letland og Litauen, og i det europæiske med folkeoplydere fra Belgien, Spanien og Tyrkiet.

Annemarie Balle fremhævede, at det har været meget givende møder – både i Danmark og internationalt, og at møderne har været åbne for alle interesserede.

Hun nævnte, at nogle folkevirkebrugere har givet udtryk for, at de har følt, at der var tale om »lukkede arrangementer«.

- Men, pointerede Annemarie Balle, intet er mere forkert, for Folkevirke skal i alle sammenhænge være en åben dør, hvor alle føler sig velkomne, og hvor alle kan deltage. Sådan har det været siden starten – og det er et godt særkende ved Folkevirke, som vi skal holde fast i. Hun tilføjede, at det også er væ-

sentligt at gøre opmærksom på, at deltagelse i arrangementerne kræver en del arbejde – både før, under og efter møderne.

- Selvfølgelig kan man godt deltage i enkelte dele af møderne i Danmark, men skal man være med på bl.a. partnermøder i udlandet, så kræver det en større indsats, for at Folkevirke kan leve op til sine forpligtelser i forhold til de kontrakter, der er indgået. Der skal bl.a. oversættes en del fra og til dansk og engelsk, der skal skrives referater og aflægges rapporter til både de øvrige partnere og bevilningsyderne.

Folkevirkes internationale engagementer betyder, at et stigende antal udenlandske folkeoplydere lægger mærke til Folkevirke.

Det er bl.a. derfor, at Folkevirke er blevet inviteret med i to EU-støttede projekter, ligesom det er baggrunden for, at Folkevirke i efteråret fik besøg af folkeoplydere fra Sankt Petersborg.

Folkevirke er på ansøgningsbasis her i foråret 2015 involveret i fire internationale projekter, som Folkevirke venter svar på først på sommeren.

Medlemskaber – lokalt og på landsplan

Annemarie Balle kom i sin beretning også ind på betydningen af

at være medlem af Folkevirke på landsplan.

For, påpegede hun, Folkevirke forsøger på forskellige måder at gøre opmærksom på, at det gør en forskel, om man er medlem af Folkevirke på landsplan eller Folkevirke lokalt. Der er naturligvis nogle vedtægtsmæssige forskelle som fx, at man kun som medlem på landsplan har tale- og stemmeret på landsmødet, ligesom vi har besluttet, at landsmedlemmer har fortrinsret til møderne.

Vi har også på forskellige måder forsøgt at gøre en økonomisk forskel som fx her i dag, hvor vi har kunnet tilbyde landsmedlemmer et tilskud til rejse, ophold og deltagelse i landsmødet.

Derfor kan man spørge, hvad et sammenhold skal koste?

Det er et spørgsmål, som vi mange gange har drøftet i Folkevirkes forretningsudvalg, og som vi også meget gerne vil drøfte i dag.

Baggrunden for spørgsmålet er, at vi i Folkevirke ser en tendens til, at det lokale medlemstal stiger ude i kredsene, mens det på landsplan falder. Det er ærgerligt, for det kan betyde, at sammenholdet og oplevelsen af at være med i et større fællesskab smuldrer. At ens referenceramme kun bliver det strengt lokale, og dermed går man glip af de muligheder, der er for at møde

På Folkevirke landsmøde var der i år en god tilslutning, og alle Folkevirkes kredse var repræsenteret.

mennesker på tværs af alle skel, sådan som det står i Folkevirkes formålparagraf. Det er netop en af styrkerne ved Folkevirke, at man mødes på tværs af de givne kasser og dermed får helt nye – og overraskende – oplevelser.

Økonomi

Her til sidst i sin mundtlige beretning omtalte Annemarie Balle økonomien.

- I 2014 er Folkevirke kommet ud med blodige tal. Det er rigtig ærgerligt, da det ikke skyldes den primære drift, som nu er inde i en rimelig gænge. Nej, det store under-

skud skyldes en manglende bevilgning, som Folkevirke af forskellige årsager ikke fik.

Det glædelige i situationen er, at Folkevirke er inde i en god drift med en stram økonomisk styring. Det ærgerlige er, at Folkevirke har fået skåret en stor luns af sin egenkapital. Egenkapitalen er fortsat rimelig, men dog skrøbelig. Egenkapitalen er vigtig, fordi Folkevirke i stigende grad skal finansiere aktiviteterne, og først når de er afsluttede og regnskabet aflagt, kommer bevillingen til udbetaling. Det kan være svært, når der er tale om større projekter, så i de

kommende år skulle Folkevirke gerne komme ud med et overskud. I den efterfølgende debat var der forslag om at mindske antallet af udgivelser af kulturtidsskriftet »Folkevirke« for af den vej at mindske Folkevirkes omkostninger. Desuden blev et udspil om flere nyheds- og medlemsbreve modtaget positivt. En måde at kontakte Folkevirkes medlemmer på, som er både hurtig og billig.

Valg

I forbindelse med landsmødet skete der et par nyvalg til forretningsudvalget.

Jeanne Bau-Madsen, Lyngby, og Britta Poulsen, Roskilde, blev genvalgt, mens Tove Hinriksen, Holstebro, og Mona Jensen, Vesthimmerland, blev nyvalgt som ordinære medlemmer.

Som suppleanter blev Ellis Grønvold, Vestegnen, og Ulla Brita Gregersen, København, genvalgt, mens Sonja Feldt Pedersen, Vesthimmerland, blev nyvalgt.

Som organisationsrepræsentanter sidder i den kommende valgperiode Susanne Tarp for Dansk Blindesamfunds Kvinder og Karen Hallberg for Dansk Kvindesamfund.

Med repræsentation fra alle Folkevirkes kredse og fra flere af de tilsluttede organisationer var der god basis for en livlig debat.

Folkevirke får nyt *æresmedlem*

I forbindelse med Folkevirkes landsmøde blev der udnævnt et nyt æresmedlem. Det er Ida Hansen, som er leder af to kredse i Odense.

Ida Hansen har været medlem af Folkevirke i 50 år – og har ligeså længe stået bag den ene af Folkevirkes to kredse på Fyn. Og i næsten ligeså mange år har hun været leder af Folkevirkes anden læsekreds i Odense.

Den ene af læsekredsene blev i starten holdt hos fru Agnes Albinus på Hunderupvej. Der var ca. 20 kvinder, som sad overalt i hendes stuer, og Ida Hansen slugte alt, hvad der blev læst og sagt – og det hele foregik under navnet Folkevirke.

Tyngdepunktet i Folkevirkes arbejde i Odense har siden starten ligget på studiekredse og materialer.

Ida Hansen har selv holdt et kort foredrag om sine mange år i Folkevirke, og det citerede formand Annemarie Balle fra i forbindelse med udnævnelsen af Ida Hansen til æresmedlem.

Hun læste bl.a. disse linjer:

For omkring 50 år siden deltog Ida Hansen på et kursus på Båring Højskole – det første af mange højskoleophold. Fra programmet havde hun valgt litteratur som sit emne. Det blev begyndelsen til et liv med bøger. Ved kursets afslutning manede forstander Poul Engberg os til »at nu havde vi siddet og lyttet og bare fået det hele serveret, så nu var det vores pligt

Folkevirke fik på årets landsmøde et nyt æresmedlem – Ida Hansen fra Odense. Hun har været medlem af Folkevirke i 50 år og stået bag Folkevirkes to kredse i Odense i henholdsvis 50 år og 45 år.

at tage hjem og fortælle om og oprette læsekredse til glæde for andre«. Det kunne man ikke sidde overhørig, så jeg startede to læsekredse. Jeg overtog den ene efter Agnes Albinus med 12 medlemmer og senere på en ny i mit eget bagland med otte personer. Læsekredsene er stadig fungerende. I 50 år og 45 år har vi læst bøger.

Vi har fået mange gode læseoplevelser og diskuteret mange samfundsrelaterede ting og problemer – vi er ikke altid enige, men det gør det mere mangfoldigt. For mit eget vedkommende har jeg tit stil-

let mig selv det spørgsmål, hvorfor læser du så meget? – og svaret bliver »i bøgernes verden får jeg noget, som jeg ikke får andre steder«.

Som den islandske forfatter Jón Kalman Stefánsson skriver i sin trilogi »Der findes bøger, som underholder dig, men som ikke rykker det mindste ved de afgørende spørgsmål. Og så er der de andre, som får dig til at tvivle, de giver dig håb, udvider verden og gør dig forhåbentlig bekendt med den svimlende agrund«.

Ja, man skal bevæge sig og blive bevæget.

Stor og inspirerende dag med kunstneriske udtryk

Af Jeanne Bau-Madsen,
næstformand i Folkevirke

Atter i år inviterede Kvindelige Kunstneres Samfund, Dansk Blinde-samfunds Kvinder, Kvinder i Musik og Folkevirke til Kvindestemmer. Komitéen havde som de andre år sørget for at udsende en meget fin invitation, designet af Lars Pryds. Dette skete dog efter nogen diskussion, for kan man sende en invitation til Kvindestemmer skabt af en mandlig kunstner? Heldigvis blev man enige om, at det gik an, og vi modtog således en smuk invitation – i år i et nyt format. Kunsthistoriker og redaktør Lisbeth Tolstrup bød velkommen og bandt de forskellige kunstneres indslag sammen på bedste vis. Programmet bestod af oplæsning og sang af egne værker, musik med værker af kvindelige komponister og præsentation af keramiske værker og kunstneriske projekter.

Første kunstner var forfatteren Pia Tafdrup, som læste op af egne digte. Fra samlingen »Smagen af Stål« hørte vi digte, der tog afsæt i digterens nutid. Vi hørte bl.a. om digterens moder og naturens skønhed ved Esrum Sø.

Derefter kom Signe Svendsen og sang og spillede guitar af egne værker. Hun fortalte om sin opvækst i et kollektiv på Fyn i 70'erne. Her havde de voksne travlt med at

forandre verden. Signe fortalte, at hvis man ville gøre de voksne glade, skulle man kunne protest-sangene og parolerne. Hun sang nogle af sine allernyeste sange og kom med eksempler på sange fra sit seneste album »Kun De Faldne Rejser Sig Igen«. En af disse sange er blevet optaget i den nyeste udgave af Arbejdersangbogen.

Forfatteren Jette Drewsen sluttede første del af arrangementet med at læse op fra novellesamlingen »Oven for Klinten« og »Det inderste Råstof – beretninger fra en rejse til Det Blå Folk«. Novellen fra »Oven for Klinten« beskrev den »frygt-indgydende gruppedynamik«, der kan opstå, når en gruppe mennesker skal enes om at skabe et bygningsværk i en dansk (udkants) kommune – hvor skal midlerne

komme fra (man taler ikke om penge), og hvem skal udføre arbejdet? En morsom fortælling som udvikler sig til noget nær det groteske, efterhånden som deltagerne får mere og mere at drikke.

Derefter læste hun og fortalte om sine rejser i Mali hos tuaregerne. Jette Drewsen fortalte, at hun havde haft en barndomsdrøm om at rejse ud i en ørken. Søren Kierkegaards ord, om at forventningens glæde er den største, passede ikke i denne forbindelse.

Saharaørkenen, som hun havde besøgt, var utrolig smuk – så smuk, at det var svært at beskrive.

Derefter læste hun et stykke om, hvordan det var at være turist langt ude i ørkenen: man er nødt til at spille den rolle, der forventes af en. I dette tilfælde drejede det sig om at ride på en arrig hankamel!

Efter pausen mødte vi keramikker og billedkunstner Lise Seier Petersen. Hun præsenterede en PowerPoint om sit kunstværk, »Ingen kan træde ud i den samme flod to gange«, som er opstillet i Silkeborg Bads Skulpturpark. Dette kunstværk bestod af 90 krukke lavet af 2 tons ler. (Hun fortalte, at hun havde gået til styrketræning for at have kræfter til projektet).

Nogle krukke var blot soltørrede, nogle brændt ved lave temperaturer og nogle ved meget høje tem-

Forfatteren Jette Drewsen sluttede første del af arrangementet med bl.a. at læse op fra »Det inderste Råstof – beretninger fra en rejse til Det Blå Folk«. Foto: Nynne Savery.

Keramiker og billedkunstner Lise Seier Petersen, som fortalte om sit værk »Ingen kan træde ud i den samme flod to gange«. Det er opstillet i Silkeborg Bads Skulpturpark og består af 90 krukker. Foto: Nynne Savery.

Musikerne Maria Wärme og Pia Boda, som meget dygtigt fortolkede musik af en række kvindelige komponister. Foto: Nynne Savery.

peraturer. Dette betød, at kunstværket hele tiden ændrede sig i takt med svingende temperaturer og forskelligt vejrlig. Ændringerne blev hele tiden dokumenteret af en fotograf, som på den måde havde lavet sit eget projekt.

Lise Seier Petersen har været med til at stifte »Midaldrende nordjyske kvindelige Kunstneres Netværk«. Denne sammenslutning har startet projekter i anledning af hundredeåret for kvindernes valgret. Det var meningen, at der skulle ske noget over hele landet. Bl.a. havde kvinderne en lukket container, der skulle flyttes rundt i regionerne, hvor kunstnere så skulle opstille hver deres udstilling i containeren. Den skulle fx stilles op ved Trapholt Museum i Kolding. Næste indslag var de to musikere Maria Wärme og Pia Boda. De har spillet sammen siden 2013 – Maria Wärme på accordeon og Pia Boda på saxofon. De spillede kun musik af kvindelige komponister.

Det første nummer var af Maria Theresia von Paradis (1759-1824). Dernæst spillede de to musikere et stykke i tre satser komponeret af Pia Boda. Det hed Impression from the North. Til slut hørte vi et par numre af en kvindelig svensk komponist. Pia Boda og Maria Wärme er to meget dygtige musikere, som vi har mødt før i Folkevirke. Det er en fornøjelse at høre dem spille.

Eftermiddagen blev afsluttet med forfatteren Eva Tind. Hun læste op fra sin bog »Han«. Bogen beskrev et besøg i Nordkorea, som strakte sig over seks dage. Bogen var ikke delt i kapitler, men i seks dage. Det fremgik, at forfatteren var på rejse for at finde sine rødder. Men det var også en fantastisk beskrivelse af Nordkorea i dag, selv om forfatteren gjorde opmærksom på, at noget af teksten var fiktion.

Dagen sluttede ved 15.30-tiden. Kvindestemmer er en tradition

– en årlig begivenhed – som er meget vigtig for mange af os. Dagen giver os en mulighed for at følge med i, hvad der sker på den kulturelle scene i Danmark. Desuden er det ingen hemmelighed, at literære studiekredse nok er den mest populære aktivitet i Folkevirke. Kvindestemmer giver gode idéer til læsestof i næste sæson. Økonomisk er det svært at få arrangementet til at hvile i sig selv, så gennemførelsen er afhængig af velvillige sponsorer. Dem er Kvindestemmer meget glad for at have.

I år er der kommet flotte sponsorer og tilskud fra:

- Den Bøhmske Fond
- Statens Kunstfond
- Kvindernes Bygning
- Kvinder i Musik
- Kvindelige Kunstneres Samfund
- Dansk Musiker Forbund

Få foreningslivet til *at blomstre*

Af Annemarie Balle,
formand for Folkevirke

Folkevirke tog i slutningen af april initiativ til at samle de kvindeforeninger, som bor til leje i Kvindernes Bygning, for at se, hvordan vi kan inspirere hinanden og sammen udvikle nye projekter.

Hovedparten af de otte kvindeforeninger deltog i mødet – kun en enkelt forening måtte melde forfald.

Det blev en spændende dag, hvor iværksætter Kasper Lyngø kom med oplæg og fortalte om de mange projekter, han selv har taget initiativ til – bl.a. kontorfællesskabet Republikken, Sejerøfestivalen og opbygning af et mødested i en tom cykelkælder i Ørestaden.

Han gav desuden udtryk for, hvordan mange unge småbørnsforældre opfatter foreningslivet: Nogle stivnede rammer, hvor der går for meget tid med snak. De unge ønsker derimod at forpligte sig til enkeltprojekter og aktiviteter, hvor de føler et medansvar, og som de synes er sjovt at være med til.

- Derfor, sagde Kasper Lyngø, er det vigtigt, at I som repræsentanter for et etableret foreningsliv, stiller jer selv spørgsmål som:

- Hvad kan vi forvente af vores medlemmer?

- Er det i orden, at nogle medlemmer blot kommer, oplever og så går igen?
- Hvordan gør vi medlemmerne nysgerrige?
- og måske nok så vigtigt også finder ud af, hvorfor I selv blev medlem af jeres forening i sin tid.

Forening under forandring

Kasper Lyngø pointerede flere gange, at der jo er stor forskel på at være det, man kunne kalde et »aktivitetsmedlem« og så et nydende medlem, som blot tager imod og dukker op af og til. For disse medlemmer er deres forening måske en »pauseforening« – et sted, hvor de kan søge hen og finde fordybelse

og få en pause fra en travl hverdag. Men uanset hvilke medlemmer man har, så er det vigtigt, lød det fra Kasper Lyngø, at man er ærlig i det man gør og også kun selv går ind i aktiviteter, man synes er sjove. Kasper Lyngø lagde ikke skjul på, at han hører til gruppen af »aktivitetsmedlemmer«, som ikke går så meget op i de formelle rammer, som et foreningsformat lægger op til.

En forening skal måske mere være en platform, som giver medlemmerne mulighed for at tage initiativer og et sted, hvor nysgerrigheden kan pirres. Et sted, som giver rammer og rum for medlemmernes aktiviteter – og også er med til

Iværksætter Kasper Lyngø talte begejstret om sine visioner for foreninger, som han mente måske i højere grad skal være en platform, som giver medlemmerne mulighed for at tage initiativer og et sted, hvor nysgerrigheden kan pirres.

Der blev noteret ivrigt under Kasper Lynges oplæg – og den efterfølgende debat blev meget konstruktiv.

De fleste af kvindeforeningerne i Kvindernes Bygning deltog i debatmødet, og alle var interesseret i at deltage i de kommende arbejdsgrupper.

at sikre, at drømme om aktiviteter kan realiseres.

- For min skyld, tilføjede Kasper Lyng, kunne de formelle ting som en generalforsamling godt fylde mindre. Det kunne udmærket blot være en mail, man sender rundt og spørger medlemmerne, om de kan bakke op om de nævnte beslutninger. Hvis der ingen indsigelser er, så sender man næste dag en ny mail ud om beslutningerne.

Når det gælder om at udvikle en forening, så vendte Kasper Lyng gang på gang tilbage til, at det gælder om at pirre nysgerrigheden og skabe handlinger, som afspejler foreningernes relevans.

En af måderne at nå ind til de enkelte foreningers relevans og kerne kunne være, at medlemmerne fortalte deres forenings succes-historie.

En opfordring, som deltagerne i Folkevirkes møde fulgte – og det blev til nogle meget givende for-

tællinger om alt – lige fra mindre møder, som har haft en stor betydning for den enkelte – til fortællinger om, hvordan en forening har været med til at præge lovgivningen.

Med fortællingerne fik deltagerne også en god mulighed for at reflektere over spørgsmål som:

- Hvorfor er jeg selv blevet medlem af min forening?
- Er min forening med til at skabe et nyttigt netværk?
- Hvordan kommer det lystfulde i min forening til udtryk?

Social kapital

Efter debatten med Kasper Lyng lagde Folkevirkes næstformand Jeanne Bau-Madsen op til debat og ledte deltagerne hen mod initiativer, som kan være afsæt for sam-lende initiativer.

Efter et oplæg om den sociale kapital og betydningen af sammenhængskraft i samfundet, snæv-

rede debatten sig ind. Der kom fokus på hovedområder, hvor foreningerne kunne samarbejde og den idéudvikling, der er behov for, før projekterne kan realiseres.

Efter en større brainstorming fandt deltagerne frem til en række hovedområder, som skal afsøges nærmere. Der blev nedsat en række arbejdsgrupper, som hen over sommeren skal tale emner og muligheder igennem og så mødes efter sommerferien.

Hovedområderne er:

- Hvordan kan samarbejdet med lokalkredse udbygges?
- Forslag til rullende studiekredse med tog, bus eller båd.
- Forslag til kortere eller længere kurser, hvor kompetencer fra de forskellige foreninger inddrages.
- Forslag til flere aktiviteter i Kvindernes Bygning, hvor Bygningens særkende og muligheder inddrages.

Kvinder i politik

- om kulturminister Marianne Jelveds debatoplæg i Folkevirke Lyngby

Af Lene Hjeds,
Folkevirke Lyngby

Folkevirke i Lyngby havde i februar besøg af kulturminister Marianne Jelved. Hun talte over emnet: »Hvad ville Bodil Koch sige, hvis hun kunne se, hvor mange kvinder der i 2015 er i folkettinget og i politik?« Det blev en inspirerende dag, hvor Marianne Jelved, der er uddannet lærer, bl.a. fortalte om, hvordan reaktionerne var i Danmark, da Bodil Koch i begyndelsen af 1950'erne modsagde Foster Dulles. Hvis en kvindelig politiker gjorde det i dag, ville hun snart være færdig i politik, lød det fra Marianne Jelved. Hun tilføjede desuden, at Bodil Koch var meget firkantet, og hun ville ikke blive tolereret i dag. Marianne Jelved, født i 1943, for-

talte videre om sin egen opvækst i Ans. Familien var på ni børn, som senere flyttede til Gentofte. Hendes mormor var mejerske og så driftig, at hun grundlagde et mejeri. Det var ikke ualmindeligt med sådanne kvinder på den tid. Samfundet, som det var dengang, er grundlaget for den tid, vi lever i, understregede Marianne Jelved og fortalte videre om nogle af de nutidige kvindelige politikere, der »har haft næsen for langt fremme«, nemlig Ritt Bjerregård og Birthe Rønn Hornbech. Derpå fulgte nogle tal fra kommunalpolitik, hvor der i 1909 kun var en procent kvinder repræsenteret, i 2001 ni procent og i 2013 32 procent. Marianne Jelved bliver ikke tilfreds, før der er 50 procent kvinder i Folketinget.

Marianne Jelved havde stor ros til vores statsminister, Helle Thorning, som har haft en meget hård start op ad bakke. Den nye skole-reform fik også sin del. Marianne Jelved har med vilje ikke blandet sig i den, men hun synes, der skulle have været en grundig debat, inden den blev vedtaget. F.eks. blev der slet ikke talt om begrebet dannelse. Det havde efter hendes mening været meget nyttigt. Lærerne skal have ret til at tage et ansvar, mente Marianne Jelved. Til sidst stillede Marianne Jelved spørgsmålet: »Hvad ligger bag kvinders valg?« Det kunne forsamlingen så diskutere videre. Mon nogen fx vidste, at der i dag findes 32 forskellige familietyper? Det var alt i alt en god og tankevækkende dag.

Kulturminister Marianne Jelved deltager i mange debatmøder landet over og dyrker det folkeoplysende element. Her et glimt fra Folkemødet på Bornholm.

BEDSTEFORÆLDRE/BØRNEBØRN-LEJR 2015

FOLKEVIRKE ER KLAR MED **INVITATION** TIL DEN ÅRLIGE EFTERÅRSLEJR

*Aflejrleder
Karen Hallberg, Folkevirke*

Igen i år arrangerer Folkevirke **Bedsteforældre/børnebørn-lejr** i efterårsferien.

Bedsteforældre og børnebørn defineres bredt, reservebedster med slægtninges eller venners børn er som sædvanligt meget velkomne. Lejren gennemføres i skolernes efterårsferie – **den 12.-16. oktober** – og som noget nyt skal vi i år til **Langeland**, nærmere betegnet til **Lohals**, hvor Folkevirke har lejet Københavns Lærerforenings koloni, **Strandlyst**.

Kolonien Strandlyst ligger i Lohals by på Nordlangeland, lige ud til lystbådehavnen og indsejlingen til Lohals. Strandlyst er opført som privatbolig omkring århundrede-

skiftet, men fungerede i en lang årrække som badepensionat. I 1956 købte Lærerforeningen badepensionatet og omdannede det til koloni. Til fire af koloniens værelser kan man få solbalkoner direkte ud til vandet, så den gamle badepensionatsstemning kan stadig opleves. Foruden den grund, som huset ligger på, råder kolonien desuden over en stor grund lige i nærheden. Den er velegnet til alle former for udendørs spil og leg. Pris for voksne er **kr. 900**, mens børneprisen er **kr. 750**.

I deltagerprisen er bl.a. inkluderet overnatning i eget værelse, alle måltider, mellemmåltider og drik-

kevarer. Som sædvanligt indgår alle i madlavningen.

Del gerne denne invitation med venner.

For yderligere oplysninger kontakt Folkevirke på:

folkevirke@folkevirke.dk

SES VI?

ADRESSEN PÅ EFTERÅRETS LEJR ER:
STRANDLYST, VESTERVÆNGET 6, LOHALS, 5953 TRANÆKER

**Landet over
tilrettelægger Folkevirke
møder, foredragsrækker,
studiekredse, temamøder,
kurser og lejre,
hvor alle kan deltage**

Ved redaktionens slutning
forelå der oplysninger
om disse arrangementer.

Mere detaljerede oplysninger kan fås
ved henvendelse til
Folkevirkes kontor,
Niels Hemmingsens Gade 10, 3. sal,
1153 København K,
telefon 33 32 83 11
(bedst tirsdage mellem kl. 9 og 16)
eller folkevirke@folkevirke.dk

Folkevirkes møder former sig som
åbne debatter om aktuelle emner,
hvor deltagerne som regel
tager udgangspunkt i et oplæg.
**Folkevirkes møder er åbne
for alle interesserede!**

REGION HOVEDSTADEN

BORNHOLM

Kontakt:

Marianne Kofod Pedersen,
Svanekevej 32, 3740 Svaneke
Tlf. 56 49 21 65

KØBENHAVN

»På Folkevirke«

Niels Hemmingsens Gade 10,
1153 København K.

Kontakt:

Folkevirke,
Niels Hemmingsens Gade 10, 3. sal,
1153 København K. eller
Jeanne Bau-Madsen
Tlf. 45 85 65 92
folkevirke@folkevirke.dk

Folkevirkes Litteraturkreds i København

Mødestedet er Folkevirke,
Niels Hemmingsens Gade 10, 3. sal,
1153 København K.
Tlf. 33 32 83 11

Vi mødes på torsdage kl. 12-14.30.

Halvårskontingentet er kr. 250,-

Kontakt:

Britta Poulsen
Tlf. 46 36 56 32

KØBENHAVNS VESTEGN

Litteraturkreds

Møderne holdes den sidste tirsdag i
hver måned, kl. 14-17.
Med mindre andet er nævnt,
så holdes alle møder i Glostrup
Fritidscenter mødelokale 3.

Tilmelding og kontakt:

Formand Ellen Kristiansen,
Vegavænget 11, 2620 Albertslund
Tlf. 43 64 62 07
Næstformand Ingelise Olsen
Kasserer Ellis Grønvold
Suppleant/ revisor
Anne Birthe Kyed

LYNGBY

Kontakt:

Formand Jeanne Bau-Madsen
Tlf. 45 85 65 92
Kasserer Annette Albrecht
Tlf. 45 87 43 67
Ella Buck
Tlf. 45 82 22 42
Lene Hjeds
Tlf. 45 81 61 31
Eva Ladekarl
Tlf. 45 87 73 77

REGION NORDJYLLAND

FOLKEVIRKE

VESTHIMMERLAND

Alle møder foregår på Farsø Hotel
kl. 14-16, hvis andet ikke er oplyst.
Alle er velkomne.
Entré og kaffe/te m. kage, kr. 85,-

7. september

Journalist, præst, debattør
og forfatter Sørine Gotfredsen.
Emne: »At leve med Kierkegaard«.
Arrangementet foregår på
Kimbler Kroen i Aars kl. 19.30.

5. oktober

Forfatter, journalist og fortæller
Pia Fris Laneth.
Emne: »1915 – da kvinder og
tyende fik stemmeret«.
Arrangementet foregår i
Thit Salen, Dronning Ingrid
Hallerne i Farsø kl. 19.30.

2. november

Lokal forfatter og lægesekretær
Pia Grandjean Odderskov.
Emne: »Erindringsværksted og
forfatterskab«.

7. december

Forhenværende kaptajn i
Frelsens Hær og skoleinspektør
og nuværende bymusikant
Samuel Frederiksen.
Emne: »Utroligt – men sandt!«.

Kontakt:

Karen Pihlkjær,
Stenildhøjvej 48a, 9600 Aars
Tlf. 98 66 16 80
kk@pihlkjaer.dk
Sonja Feldt Pedersen,
Fasanvej 10, Gedsted,
9620 Aalestrup
Tlf. 50 15 90 57
sonja@fasanvej.dk
Lone Nørgaard,
Svoldrupvej 122, Vognsild,
9600 Aars
Tlf. 98 65 82 57
pelonor122@gmail.com
Mona Bach Jensen,
Aalborgvej 4, Hornum, 9600 Aars
Tlf. 22 40 29 58
Monaz2402958@gmail.com
Tove Kristensen,
Hans Egedes Vej 120, 9600 Aars
Tlf. 98 62 66 10
Tove.kristensen2@skolekom.dk
Lisbet Andersen,
Løgstørvej 140, Trend, 9640 Farsø
Tlf. 22 96 84 80
lisbetandersen@live.dk
Jette Høyer,
Solitudevej 4, Hvalpsund, 9640 Farsø
Tlf. 25 39 97 96
jettehoeyer@mail.dk

Vesthimmerlands

Litteraturkreds

Kredsen mødes i Dronning
Ingrid Hallerne, Farsø,
hvor alle møder starter kl. 14.00,
med mindre andet oplyses.
Alle er velkomne!

Kontakt:

Inger Olsen
Tlf. 98 63 34 34
Jette Høyer
Tlf. 25 39 97 96

REGION MIDTJYLLAND

HERNING

Møderne holdes i Huset No 7,
Nørregade 7, Herning,
lokale 2.02-2.04. De holdes hver anden
torsdag kl. 14-16, og der er adgang en
halv time før mødets start. Der er
kaffepause på ca. 15 min., hvor man
kan nyde sin medbragte kaffe.
Medlemskontingent for hele sæsonen

er kr. 200,00. Hvert møde koster kr. 40,00 for medlemmer og kr. 60,00 for ikke medlemmer. Satserne gælder også for pensionister.

21. maj

Udflugt – program under udarbejdelse.

Bestyrelse:

Formand Mona Haven Jensen,
Dalgas Alle 2e, 4, 7400 Herning
Tlf. 97 12 17 45
Kasserer Tove Katstrup,
Karen Blixens Vej 1p, 7430 Ikast
Tlf. 40 70 90 51
Sekretær Inge N. Pedersen,
Herregårdsparken 5, 7400 Herning
Tlf. 97 12 74 04
joergenedergaard@post.tele.dk
Best.medlem Jutta Jørgensen,
Fællestoftens 4, 7400 Herning
Tlf. 97 26 80 18
Best.medlem Lene Lund Hansen,
Emil Resensvej 47, 7400 Herning
Tlf. 97 12 98 82/29 92 58 50
lenelundhansen@yoymail.dk

HOLSTEBRO

Kontakt:

Karen Margrethe Madsen
Tlf. 97 41 40 92

REGION VESTJYLLAND

LEMVIG

Kontakt:

Gunvor Fink Møller,
Grummegårdsparken 25,
Nørre Nissum,
7620 Lemvig
Tlf. 61 77 26 33
fink.gunvor@gmail.com

REGION SYDDANMARK

ODENSE

Litteraturkredsen

fortsætter

Kontakt:

Ida Hansen
Tlf. 66 11 23 71

REGION SJÆLLAND

ROSKILDE

Folkevirke i Roskilde indbyder til **samtalekreds** i litteratur.

Møderne afholdes tirsdage kl. 14.00-16.30 i Roskilde Biblioteks foredragssal, hvis ikke andet er nævnt. Der holdes kaffe-/tepause. Pris kr. 40. Årskontingent kr. 350 (dog kr. 150 for medlemmer af landsforeningen Folkevirke).

Bestyrelse:

Annette Molin, formand,
Dr. Sofies Vej 23, 4000 Roskilde.
Tlf. 46 36 09 31
annette.moling@gmail.com
Bente Ørum, kasserer,
Klostervang 15, 4000 Roskilde.
Tlf. 46 32 16 11
kajv@roskilde.dk
Birgit Andersen, sekretær,
Dilhøj 5, Tågerup, 4000 Roskilde
Tlf. 46 78 74 96
birgitandersen4000@outlook.dk

Britta Poulsen,
Gartnervang 38,2., 4000 Roskilde
Tlf. 46 36 56 32
britta.poulsen@privat.dk
Birthe Schultz,
Dron. Margrethes Vej 7, st. 4,
4000 Roskilde
Tlf. 40 61 50 23
birte@klosterkilden.dk
Kirsten Rudfeld,
Kornvej 52, 4000 Roskilde
Tlf. 46 35 68 91
rudfeld@webspeed.dk
Tove Taarsted,
Aspen 5, Svogerslev, 4000 Roskilde
Tlf. 46 38 38 42
tove.taarsted@webspeed.dk
Bente Laursen,
Trægården 8.tv., 4000 Roskilde
Tlf. 46 35 66 18
bente_l@youmail.dk

ØLSTED

Litteraturstudiekreds

Vi mødes hver 6. uge og planlægger fra gang til gang.
Kontakt:
Lis Timmermann,
Hermelinvej 9, 3310 Ølsted

UDLAND

GRØNLAND

Folkevirke i Nuuk

Kontakt:

Rebekka Olsvig,
Jens Kreutzmann Aqq 30,
postboks 575,
3900 Nuuk, Grønland

Husk kontingent!

Folkevirke er begyndt at sende opkrævninger til kontingent og abonnement ud via e-mail. Oplys os derfor gerne om din e-mail adresse. For Folkevirke er det af stor betydning, at betalingerne kommer i årets **første måneder**, da mange bevillinger først kommer senere på året. Desuden er det vigtigt, at medlemmerne betaler allerede nu, så de kan få **fuldt udbytte** af deres kontingenter og abonnementer. Er der behov for en elektronisk faktura, så send en mail med EAN-nummer. Alle beløb – også gaver – kan indbetales i Folkevirkes bank:
Reg.nr. 7031 . Kontonr. 1099538

Folkevirke - bevæg dig!

- Folkevirke giver dig rammer for at blive inspireret og selv bevæge dig.
- Folkevirke er en platform for nye oplevelser og dialog.
- Folkevirke er en åben dør, så alle kan komme til orde på tværs af de vedtagne rammer og kasser. Derved opstår der nye samtaler, som kan både bevæge dig – og skabe bevægelse.
- Folkevirke er en dynamisk forening, som samtidig giver plads til fordybelse. En pauseforening, hvor deltagerne kan stoppe op og lytte og få inspiration. Få overblik i en travl hverdag.
- Folkevirke har kredse landet over og giver plads til, at nye kredse kan opstå. Vi giver råd og støtte til nye initiativer.
- Et årsmedlemskab koster kr. 400 inkl. blad.
- Et årsabonnement på kulturtidskriftet »Folkevirke« koster kr. 210 inkl. porto. Beløbene kan indsættes på Folkevirkes konto:
Reg.nr. 7031 . Kontonr. 1099538
Send en mail med EAN-nummer, hvis du har behov for en elektronisk faktura.

Folkevirke på Folkemødet 2015:

FORSVINDER VIRKELIGHEDEN I CYBERSPACE?

Med digitaliseringen kan enhver udtrykke sig i Cyberspace.

Er det et fremskridt? spørger fremtidsforsker **Johan Peter Paludan** som oplæg til Folkevirke-debatten, som holdes på **Allinge Bibliotek lørdag den 13. juni kl. 15.00.**

Det er fjerde gang, at Folkevirke deltager i Folkemødet med eget arrangement.

Sikkert er det, at i Cyberspace forsvinder sikkerheden for, hvad der

er sandt og falsk. Desuden bliver noget så gammeldags som almen dannelse endnu vanskeligere at forfægte, når der er flere skribenter end læsere.

Udfordringen for de medier, som fastholder en redigerende funktion i trykte eller digitale versioner, er dels økonomisk og dels holdningsmæssigt.

Den største udfordring er måske ikke, at bl.a. kulturstoffet formindskes, men derimod det modsatte.

Der bliver for meget. Og der bliver for mange skribenter i forhold til læsere.

Inden for medieudviklingen tordner digitaliseringen frem, og trykte medier er under pres. Annoncer går andre steder hen, og senest er momsfordelen for magasiner trykt i udlandet nu også forsvundet. Skal man nu begræde dette eller hellere sige: Lad falde, hvad ikke kan stå?, spørger fremtidsforsker Johan Peter Paludan.